

قوانین

۳۶۲۲۱

شماره ۱۶۰۶۱۳۹

وزارت امور خارجه

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون مربوط بقرار داد بین ایران و پاکستان راجع بدفع ملخ و قانون مزبور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد :

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارك ملوكانه

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم

ماده اول - قانون مربوط بقرارداد بین ایران و پاکستان راجع بدفع ملخ که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذارده شود .

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند بتاريخ ۲۴ فروردین

ماه ۱۳۳۶

قانون مربوط بقرار داد بین ایران و پاکستان راجع بدفع ملخ

ماده واحده - قرار داد بین ایران و پاکستان راجع بدفع ملخ مشتمل بر یک مقدمه و هفت ماده که در تاریخ بیست و نهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و سی و چهار مطابق با بیستم مارس یک هزار و نهصد و پنجاه و شش در تهران بامضاء رسیده تصویب میشود .

این قانون که مشتمل بر ماده واحده و متن قرار داد ضمیمه است در جلسه سهشنبه بیست و هشتم اسفند ماه یک هزار و سیصد و سی و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی

رضاحکمت

« قرار داد بین ایران و پاکستان راجع بدفع ملخ »

دولت شاهنشاهی ایران از یکطرف و دولت پاکستان از طرف دیگر که مایل بانعقاد قراردادی جهت نظارت برملخ صحرائی میباشند نمایندگان تام الاختیار خود را بدین شرح تعیین نموده اند :

جناب آقای دکتر علیقلی اردلان وزیر امور خارجه شاهنشاهی ایران
از طرف دولت شاهنشاهی ایران

و

جناب آقای نواب زاده آقا محمد رضا سفیرکبیر پاکستان در ایران
از طرف دولت پاکستان

۲ - نمایندگان تام الاختیار فوق در مواد زیر موافقت نمودند :

ماده یکم - طرفین معظمین متعاهدین موافقت مینمایند که درسالهای بروزآلودگی و مهاجرت ملخ صحرائی هریک در قلمرو خود اقدامات زیر را بعمل آورند :

الف) در مناطقی که بالقوه محل تولید مثل است و در مراکز مهم مبداء حمله پاسگاههای دیدبانی ایجاد نموده و نگاهداری کنند که جهت پرواز دسته های ملخ را ثبت نمایند و مناطق آلوده را بلافاصله پس از تخم گذاری بر رسی و روی نقشه علامت گذاری کنند .

ب) کلیه وسایل و مواد لازم برای مقابله با تهدید بالودگی را تهیه کنند بنحوی که قبل از شروع عملیات نظارت و وسائل و مواد در محل آماده باشد .

ج) با حشره در تمام مراحل تحویل آن و با کلیه وسائل موجود و در سراسر فصول مختلف حمله مبارزه نمایند .

ماده دوم - طرفین معظمین متعاهدین موافقت مینمایند که در مدت حمله و مهاجرت ملخ های صحرائی اطلاعاتی که طبق بند (الف) از ماده یکم جمع آوری شده است باید ضمن بولتن های دو هفتگی بلافاصله پس از روز پانزدهم و روز آخر هرماه بین وزارت کشاورزی ایران در تهران و مدیر دفع آفات نباتات در کراچی مبادله شود اگر در اراضی هریک از طرفین معظمین متعاهدین ملخ چنان وافر باشد که اراضی طرف متعاهد دیگر را به هجوم تهدید نماید اضافه بر بولتن های دو هفتگی اطلاعات لازم بوسیله تلگراف بکشوری که مورد تهدید ملخ واقع شده است ارسال خواهد شد و در آن جهت سیرووسعت پرواز و تعداد دسته ها حتی الامکان ذکر خواهد گردید .

اضافه بر آن طرفین معظمین متعاهدین کلیه انتشارات علمی مربوط بملخ صحرائی را نیز پس از انتشار آنها و اسرع اوقات مبادله خواهند نمود .

ماده سوم - طرفین معظمین متعاهدین موافقت مینمایند که در فواصل واقع بین حملات ملخ صحرائی مأمورین مربوطه مناطق را که ممکن است ملخ صحرائی در مرحله

قوانین

انفرادی باشد هرچندی یکبار مورد بازرسی مفصل قراردادده و از ازدیاد فوق العاده که ممکن است بر اثر رسیدن شرائط مساعد آب و هوا وقوع یابد با کلیه وسائل لازم ممانعت نمایند تا از مرحله تجمع حشره جلوگیری بعمل آید. اطلاعات حاصله از این بازرسی ها و عملیات ضمن گزارشهای ماهانه بین طرفین معظمین متعاهدین مبادله خواهد شد.

ماده چهارم - بمنظور آنکه عملیات مربوط به نظارت طبق صحیح ترین اصول اجرا شود.

۱ - مذاکره درباره گزارشهای مربوط بفعالیت ملخ های صحرائی و نتایج حاصله از مبارزه با آنها در هر دو کشور در فصول گذشته.

۲ - تهیه نقشه برای مبارزه برای فصل بعد.

این جلسات مشورتی یا در قلمرو یکی از طرفین معظمین متعاهدین و یا در محلی که کمیته مشاوره فنی در باره نظارت ملخ صحرائی تشکیل میشود و نمایندگان طرفین معظمین متعاهدین حضور خواهند داشت تشکیل خواهد شد.

جلسات فوق العاده مشورتی نیز ممکن است با توافق طرفین معظمین متعاهدین برای مذاکره در باب پیش آمدهای غیر مترقبه و فوق العاده تشکیل گردد.

ماده پنجم - وقتی که عملیات مبارزه ملخ در جریان است ممکن است که کمیسیون مختلطی مرکب از کارشناسان و نمایندگان فنی هر دو کشور یا موافقت طرفین معظمین متعاهدین تشکیل شود تا مناطق آلوده بخصوص قسمتهائی که در دو طرف مرزدو کشور واقع است بازرسی نماید و در محل وضع ملخ و اقداماتی که از طرف یک یا هر دو کشور بکار رفته یا لازم است بکار رود مورد مطالعه قرار دهد و بدوایر فنی مربوطه گزارش تسلیم نماید.

ماده ششم - این قرارداد از طرف مقامات مربوطه طرفین معظمین و متعاهدین تصویب و اسناد تصویری در تهران مبادله خواهد شد. قرارداد از تاریخ مبادله لازم الاجرا و در مدت سه سال معتبر خواهد بود.

ماده هفتم - اگر یکی از طرفین معظمین متعاهدین پس از مدت مقرر برای اعتبار مایل بحفظ این قرارداد نباشد باید لااقل یکسال قبل از موقعیکه قرارداد منقضی خواهد شد کتباً قصد خود را بطرف دیگر اطلاع دهد در غیر اینصورت قرارداد موجود خود بخود تا مدت سه سال دیگر معتبر خواهد بود و بهمین نحو ادامه خواهد یافت.

با تأیید مواد مذکوره در فوق امضا کنندگان مختار این قرارداد را که در دو نسخه بفارسی و انگلیسی تهیه شده و هر دو متن متساویاً معتبر است در تاریخ بیست و نهم اسفند ماه ۱۳۳۴ مطابق با بیستم مارس ۱۹۵۶ در تهران امضاء و بمهر خود مهور نمودند

از طرف دولت پاکستان

از طرف دولت شاهنشاهی ایران

قوانین

قرارداد فوق که مشتمل بر یک مقدمه و هفت ماده میباشد ضمیمه قرارداد بین ایران و پاکستان مربوط بدفع ملخ بوده و صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت
اصل فرمان همایونی وقانون در دفتر نخست وزیر است. نخست وزیر

***

۳۶۲۲۱

شماره ۱۶۰۸۱۴۲

وزارت امور خارجه

فرمان همایونی دائر به اجرای قانون مربوط به قرارداد دفع ملخ دریائی بین دولت ایران و هند و قانون مزبور که به تصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد .

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارك ملوكانه

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم
ماده اول - قانون مربوط بقرارداد دفع ملخ دریائی بین دولت ایران و هند که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجراء گذاشته شود .

ماده دوم - هیأت دولت مأمور اجرای این قانون هستند .

بتاریخ ۲۴ فروردین ماه ۱۳۳۶

قانون مربوط بقرارداد دفع ملخ دریائی بین دولت ایران و هند

ماده واحده - قرارداد دفع ملخ دریائی بین دولت ایران و هند که مشتمل بر یک مقدمه و هفت ماده میباشد تصویب و دولت مجاز است آنرا مبادله نماید .

این قانون که مشتمل بر ماده واحده و متن قرارداد ضمیمه است در جلسه سه شنبه بیست و هشتم اسفند ماه یک هزار و سیصد و سی و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

قرارداد دفع ملخ دریائی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت هند
اعلیحضرت همایون شاهنشاهی از یکطرف

و

رئیس جمهور هند از طرف دیگر

نظر باینکه مایلند قرار دادی بمنظور دفع ملخ دریائی منعقد نمایند نمایندگان
مختار خود را بشرح زیر تعیین نمودند :

قوانین

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران

جناب آقای عبدالله انتظام وزیر امور خارجه

رئیس جمهور هند

جناب آقای دکتر تاراچند سفیر کبیر هند در ایران

نمایندگان مزبور پس از آنکه اعتبارنامه های کامل خود را که صحیح و معتبر بود مبادله نمودند در موارد ذیل موافقت کردند :

ماده ۱ - طرفین متعاهدین معظمین موافقت دارند که در سالهای طغیان و هجوم ملخ دریائی هر کدام از آنها اقدامات لازمه را بشرح زیر در قلمرو خود بعمل آورند . .
الف - بر قراری پست های دیده بانی که مسیر پرواز دستجات را معین نموده و نواحی تخم گذاری را بلافاصله بعد از تخم ریزی بازرسی کرده و در روی نقشه نشان خواهد داد .

ب - تهیه کلیه لوازم مورد احتیاج برای جلوگیری بطوریکه قبل از شروع عمل در محل برای استفاده آماده باشد .

ج - مبارزه با کلیه وسائل موجوده در تمام مراحل نشو و نما و تکثیر حشره .
ماده ۲ - طرفین متعاهدین معظمین موافقت می نمایند که در سالهای پیدایش و هجوم ملخ دریائی اطلاعات راجع به مسیر پرواز دستجات ملخ را بوسیله تلگراف هر دو هفته یکمرتبه (بلافاصله بعد از پانزدهم و آخرین روز هرماه) برئیس اداره دفع ملخ و مشاور حفاظت نباتات دولت هند در دهلی جدید و به وزارت کشاورزی ایران در تهران مخابره نمایند در صورتی که مقادیر زیاد ملخ در قلمرو یکی از طرفین متعاهدین معظمین موجود باشد که قلمرو طرف متعاهد دیگر را تهدید نماید در اینصورت بعلاوه گزارش تلگرافی دو هفتهگی فوق اطلاعات تلگرافی لازم دیگر هم بکشوری که مورد تهدید واقع شده مخابره خواهد گردید بعلاوه بین وزارت کشاورزی ایران در تهران و رئیس اداره دفع ملخ و مشاور حفاظت نباتات دولت هند در دهلی جدید اطلاعات تفصیلی بصورت گزارشهای دو هفتهگی (بلافاصله بعد از پانزدهم و آخرین روز هرماه) مبادله خواهد شد اطلاعات فوق با نقشه جاتی همراه خواهد بود که مطابق با مقررات ۳ ب قطعنامه سومین کنفرانس بین المللی دفع ملخ منعقد در سال ۱۹۳۴ در لندن باشد طرفین متعاهدین معظمین کلیه نشریات علمی راجع به ملخ دریائی را هر چه زود تر پس از انتشار مبادله خواهد نمود .

ماده ۳ - طرفین متعاهدین معظمین موافقت دارند که در تمام فواصل مدت بین هجوم ملخ دریائی مأمورین مربوطه در مواقع معینه و بکرات نواحی را که ممکن است ملخ دریائی در آنجا بشکل دستجات منفرد یافت شود دقیقاً بازرسی نمایند و همچنین با وسائل لازمه از تکثیر و تشکیل غیر عادی دستجات جدید جشرات جلوگیری خواهند نمود اطلاعات حاصله از این بازرسی ها و عملیات بین طرفین متعاهدین معظمین در ضمن گزارشهای ماهیانه مبادله خواهد گردید .

قوانین

ماده ۴ - برای اینکه عملیات دفع ملخ مطابق صحیح ترین اصول بعمل آمده و ارتباط متقابل و تبادل اطلاعات بین طرفین صورت بگیرد طرفین متعاهدتین معظمتین متعهد میشوند هر ساله یک مرتبه در موقع هجوم ملخ مجالس مشاوره ای بین کارشناسان خود ترتیب داده و نسبت باسور ذیل تصمیمات مقتضی اتخاذ نمایند .

الف) - مذاکره در اطراف گزارشهای مربوطه بفعالیت ملخ دریائی و نتایجی که از دفع آن در دو کشور در دوره گذشته بدست آمده .

ب) - تهیه و موافقت نسبت بطرح مبارزه (با ملخ) در فصل آینده .
این مجالس مشاوره متناوباً در خاک هر یک از طرفین متعاهدتین معظمتین تشکیل خواهد شد جلسات فوق العاده نیز در صورت لزوم با موافقت طرفین منعقد خواهد گردید .
اولین جلسه این مشاوره در تاریخی که بعد از امضاء این قرارداد تعیین خواهد شد منعقد میگردد .

ماده ۵ - هنگام پیشرفت عملیات دفع ملخ کمیسیون مختلطی مرکب از کارشناسان و نمایندگان دو کشور با موافقت طرفین متعاهدتین معظمتین ممکن است تشکیل یافته و اقداماتی را که طرفین قرارداد بعمل آورده اند در محل مورد مطالعه قرارداد داده و گزارش آنرا با ادارات مربوطه خود ارسال دارند .

ماده ۶ - این قرارداد بتصویب مقامات صلاحیتدار طرفین متعاهدتین معظمتین رسیده و نسخ مصوب آن در تهران مبادله خواهد شد این قرارداد از تاریخ مبادله قابل اجرا و برای مدت سه سال معتبر خواهد بود .

ماده ۷ - در صورتی که یکی از طرفین متعاهدتین معظمتین پس از خاتمه یافتن مدت اعتبار قرارداد مایل بادامه آن نباشد باید لا اقل یکسال قبل از انقضای مدت قرارداد طرف متعاهد دیگر را کتباً از قصد خود مطلع نماید و الا قرارداد پخودی خود برای مدت سه سال دیگر بقوت خود باقی خواهد ماند و پس از آن نیز بهمین ترتیب عمل خواهد شد .

برای تأیید مراتب فوق امضاء کنندگان زیر که دارای اختیار تامه میباشند این قرارداد را امضاء و با مهر خود مهور نمودند این قرارداد در تاریخ ۲۳ تیرماه ۱۳۲۲ در دو نسخه بزبانهای فارسی و انگلیسی و هندی تنظیم شده و در صورت بروز اختلاف متن انگلیسی معتبر خواهد بود .

بنام اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران

بنام حضرت رئیس جمهور هندی

عبدالله انتظام

تاراچند

اجازه مبادله قرارداد دفع ملخ دریائی بین دولت ایران و هند بشرح فوق در جلسه سه شنبه بیست و هشتم اسفند ماه یکهزار و سیصد و سی و پنج مجلس شورای ملی داده شده است .

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

اصل فرمان ہمایونی وقانون دردقتر نخست وزیر است.

نخست وزیر

۳۶/۱/۲۴

***

شماره ۴۱ ر ک ۶۸۲

فرمان ہمایونی دائر باجرائ قانون اصلاح قسمتی ازمواد آئین دادرسی کیفری وقانون مزبور کہ بموجب قانون اجازه اجرای لوائح پیشنهادی وزارت دادگستری مصوب ششم مرداد ماہ ۱۳۳۵ در تاریخ ۳۰/۲۳ بہمن ماہ ۱۳۳۵ بتصویب کمیسیون مشترک مجلسین رسیدہ وموقتاً قابل اجرا میباشد ذیلآ ابلاغ میگردد.

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارك ملوكانه

نظر باصل بیست وهفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم :

ماده اول - لایحه قانونی اصلاح قسمتی ازمواد آئین دادرسی کیفری کہ بتصویب کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین سنا وشورای ملی رسیدہ ومنضم باین دستخط است بموقع اجراء گذارده میشود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاریخ ۱۲ بہمن ماہ ۱۳۳۵

لایحه قانونی اصلاح قسمتی ازمواد آئین دادرسی کیفری

تبصرہ ذیل بمادہ ۸ اضافه میشود :

تبصرہ - در موادی کہ تعقیب جزائی باگنشت مدعی خصوصی موقوف میشود ہر گاہ مدعی خصوصی پس از صدور حکم قطعی گذشت نماید اجرای حکم موقوف میگردد و چنانچہ قسمتی از حکم اجراء شدہ باشد بقیہ آن موقوف میماند و آثار حکم مرتفع میگردد.

مادہ ۹ بطریق ذیل اصلاح میشود :

مادہ ۹ - شخصی کہ از وقوع جرمی متحمل ضرر و زیان میشود وبہ تبع ادعای دادستان مطالبہ ضرر و زیان میکند مدعی خصوصی است ومادام کہ دادخواست ضرر و زیان تسلیم نکرده شاکی خصوصی نامیدہ میشود.

ضرروزیانی کہ قابل مطالبہ است بشرح ذیل میباشد :

۱ - ضرروزیان های مادی کہ در نتیجہ ارتکاب جرم حاصل شدہ است.

۲ - ضرر و زیان معنوی کہ عبارت است از کسر حیثیت یا اعتبار اشخاص یا

صدقات روحی.

قوانین

۳ - منافی که ممکن الحصول بوده و در اثر ارتکاب جرم مدعی خصوصی از آن محروم میشود.

ماده ۱۲ بطریق ذیل اصلاح میشود :

ماده ۱۲ - همینکه متهم بجهتی از جهات قانونی تحت تعقیب قرار گرفت متضرر از جرم میتواند کلیه دلایل و مدارک خود را اعم از اصل یا رونوشت بمأمور تعقیب تسلیم کند که ضمیمه پرونده شود و نیز میتواند در موارد جنحه و خلاف تا او این جلسه دادرسی و در امور جنائی قبل از تشکیل جلسه مقدماتی تسلیم دادگاه کرده و مطابجه ضرر و زیان نماید در این موارد رعایت تشریفات آئین دادرسی مدنی راجع به دادخواست و جریان آن لازم نیست.

تبصره - پس از صدور کیفرخواست و ارسال آن بدادگاه دفتر دادگاه مکلف است وقت جلسه دادرسی را بمدعی خصوصی یا شاکی خصوصی یا محل اقامت قانونی آنها ابلاغ نماید.

ماده ۱۳ بطریق ذیل اصلاح میشود :

ماده ۱۳ - پس از صدور حکم بر تبرئه متهم دادگاه جزائی نمیتواند در باب ضرر و زیان مدعی خصوصی حکمی صادر نماید ولی مدعی خصوصی میتواند بدادگاه حقوقی مراجعه و یاد صورتیکه از حکم برائت متهم پژوهش خواسته شده دعوی خود را در دادگاه استان تعقیب نماید.

ماده ۱۴ بطریق ذیل اصلاح میشود :

ماده ۱۴ - هرگاه دادگاه متهم را مجرم تشخیص دهد مکلف است ضمن صدور حکم جزائی حکم ضرر و زیان مدعی خصوصی را نیز طبق دلایل و مدارک موجود صادر نماید مگر اینکه رسیدگی بضرر و زیان محتاج بتحقیقات بیشتری باشد که در آن صورت دادگاه حکم جزائی را صادر نموده بعد نسبت بضرر و زیان رسیدگی کرده حکم خواهد داد در هر حال دادگاه جزائی نمیتواند با وجود حکم بمحکومیت متهم رسیدگی بدعوای خصوصی را بدادگاه حقوقی احاله کند.

ماده ۱۵ بطریق ذیل اصلاح میشود :

ماده ۱۵ - جمله (و همچنین اگر کسی تا جلسه اول دادگاه جزائی ادعای خصوصی ننمود دیگر ادعای مزبور در دادگاه مذکور پذیرفته نمیشود) از آخر ماده ۱۵ حذف میگردد.

جمله زیر بآخر ماده ۱۷ اضافه میشود :

در مورد این ماده چنانچه یکی از طرفین دعوی یا شخص ذینفع حداکثر در ظرف ۳ ماه از تاریخ ابلاغ قرار بدادگاه صلاحیتدار رجوع نکرده و تصدیق آنرا تقدیم مرجع جزائی ننماید پرونده کیفری بایگانی میشود.

عبارت ذیل بآخر ماده ۱۹ اضافه میشود :

قوالین

کلیه ضابطین دادگستری مکلفند دستور مقامات قضائی را انجام داده و اجراء نمایند متخلفین از طرف دادستان در دادگاه شهرستان تعقیب و بانفصال موقت از یکماه تا شش ماه از خدمت دولت محکوم خواهند شد و حکم دادگاه شهرستان قطعی است.

تبصره ذیل بماده ۵۰ اضافه میشود :

تبصره - تخلف از مواد ۴۴ و ۵۰ موجب محکومیت انتظامی از درجه ۳ بیلا است.

ماده ۵۹ مکرر راجع بصدور امرنامه ملغی است.

ماده زیر بعنوان ماده ۶۶ مکرر بآئین دادرسی کیفری اضافه میشود :

ماده ۶۶ مکرر - در مواردی که مجنی علیه صغیر یا محجور باشد و تعقیب جزائی منوط بشکایت مدعی خصوصی است و دسترسی بولی قهری یا قسیم محجور نباشد یا مجنی علیه ولی قیم نداشته باشد دادستان یا بازپرس و یا سایر مقاماتی که قانوناً مکلف به تعقیب امر جزائی هستند اقدامات ضروری برای حفظ و جمع آوری دلایل جرم و جلوگیری از قرار متهم معمول میدارند و همچنین عبارت : قبل از شروع بتحقیقات از ماده ۶۶ حذف می شود.

ماده ۶۸ بطریق ذیل اصلاح می شود :

ماده ۶۸ - شاکی میتواند تأمین ضرورزیان خود را بخواهد در صورتیکه تقاضای شاکی مبتنی بر دلایل باشد بازپرس رأساً قرار تأمین خواسته را صادر می نماید.

ماده زیر بعنوان ماده ۶۸ مکرر آئین دادرسی کیفری اضافه میشود.

ماده ۶۸ مکرر - در صورتیکه خواسته شاکی عین معین نبوده یا عین معین بوده ولی توقیف آن ممکن نباشد بازپرس معادل مبلغ ضرورزیان شاکی از سایر اموال و دارائی متهم توقیف میکند و اگر تقاضای تبدیل توقیف اموال متهم بضمین بشود طبق مقررات آئین دادرسی مدنی در فصل قرار تأمین مدعی بازپرس عمل می نماید قرار تأمین بمحض ابلاغ بموقع اجرا گذاشته میشود.

ماده ۱۰۱ بطریق ذیل اصلاح میشود :

ماده ۱۰۱ - ادارات و مؤسسات دولتی و شرکت هائیکه با سرمایه دولت تشکیل شده مکلفند اطلاعات و آن قسمت از اوراق و اسناد و دفاتری را که مراجعه بآن برای تحقیق امر جزائی لازم است بتقاضای بازپرس و یا دادگاه کیفری ابراز نموده در دسترس آنها بگذارند مگر در موارد اسناد محرمانه دولتی که در اینصورت باید با اجازه وزیر دادگستری باشد.

متخلف از این ماده محکوم بانفصال موقت از خدمات دولتی از ۳ ماه تا ۶ ماه خواهد شد.

قسمت آخر ماده ۱۰۷ بطریق ذیل اصلاح می شود :

اموال مسروقه یا اشیائیکه بواسطه ارتکاب جرم تحصیل شده یا هر نوع مالی که در جریان تحقیقات ضبط گردیده باید بدستور بازپرس یا دادستان بکسی که مال از او

قوانین

بسرقت و یا اخذ شده مسترد شود مگر اینکه وجود تمام یا قسمتی از آنها در موقع بازپرسی یا دادرسی لازم باشد که در اینصورت پس از رفع احتیاج بدستور بازپرس یادداشتان مسترد میگردد.

اشیائی که قانوناً باید ضبط یا معلوم گردد از حکم اینماده مستثنا است.
ماده ۱۱۱ بطریق ذیل اصلاح میشود:

ماده ۱۱۱ - هر گاه در امر جزائی ابلاغ احضاریه بواسطه معلوم نبودن محل اقامت ممکن نباشد و بطریق دیگری هم ابلاغ احضاریه ممکن نگردد موضوع اتهام سه نوبت متوالی در یکی از جرایم یومیه کثیرالانتشار اعلان و پس از انقضای دو ماه از تاریخ آخرین آگهی بازپرس رسیدگی و اظهار عقیده می نماید.
تبصره ذیل بماده ۱۱۲ اضافه می شود:

تبصره - متهم میتواند ۱ نفر از وکلاء رسمی دادگستری را همراه خود داشته باشد وکیل متهم بدون مداخله در امر تحقیق پس از خاتمه بازجوئی میتواند مطالبی را که برای روشن شدن حقیقت و دفاع از متهم یا اجراء قوانین لازم بداند بیازپرس تذکر دهد اظهارات وکیل در صورت جلسه منعکس میگردد.
ماده ۱۲۵ بطریق ذیل اصلاح میشود:

ماده ۱۲۵ - بازپرس ابتداء هویت و مشخصات متهم را دقیقاً (اسم - اسم پدر - شهرت - فامیل - سن - شغل - عیال و اولاد و تابعیت) سؤال نموده متذکر می شود که مواظب اظهارات خود باشد و سپس موضوع اتهام و دلائل آن را صریحاً بمتهم تفهیم میکند و آنگاه شروع بتحقیق می نماید. سئوالات باید مفید و روشن باشد.

سئوالات تلقینی یا اغفال یا اکراه و اجبار متهم ممنوع است. چنانچه متهم ازدادن پاسخ امتناع نماید امتناع او در صورت مجلس قید می شود.

تبصره - بازپرس در ضمن تحقیق هویت متهم محل اقامت او را از شهر - قصبه - قریه - ده - کوچه - خیابان - منزل - شماره منزل و غیره بطوریکه ابلاغ احضاریه و سایر اوراق بآسانی مقدور باشد تعیین و بمتهم می فهماند محلی را که برای اقامت خود تعیین میکند محل اقامت قانونی اوست و چنانچه بخواهد محل اقامت خود را تغییر دهد باید محل اقامت جدید خود را بطور روشن و بنحوی که ابلاغ آنها ممکن باشد معین کند و الا احضاریه ها بهمان محل سابق فرستاده خواهد شد. تغییر محل اقامت بمنظور تأخیر و طفره و تعلل بقسمتی که ابلاغ اوراق متعسر باشد پذیرفته نیست و کلیه اوراق بهمان محل سابق ابلاغ خواهد شد تشخیص اینموضوع با مقامی است که رسیدگی مینماید. تخلف از مقررات این ماده موجب تعقیب انتظامی و محکومیت از درجه ۴ بیالا میباشد و تخلف مأمورین ابلاغ اعم از دادگستری یا انتظامی یا ثبت درانجام وظایف خود و یا گزارش خلاف واقع آنها در امور مربوط بوظائفشان مشمول ماده ۱۱۲ قانون جزا خواهد شد مقررات این تبصره از نظر تعیین محل اقامت شاکی یا مدعی خصوصی لازم الرعایه است.

ماده ۱۲۹ بطریق ذیل اصلاح می شود.

قوانین

ماده ۱۲۹ - برای جلوگیری از فرار یا پنهان شدن متهم بازپرس میتواند یکی از قرارهای تأمین ذیل را صادر نماید.

۱ - التزام عدم خروج از حوزه قضائی با قول شرف.

۲ - التزام عدم خروج با تعیین وجه التزام تا ختم محاکمه و اجرای حکم.

۳ - اخذ کفیل. در صورتیکه متهم تقاضا نماید بجای کفیل وجه نقد یا مال منقول یا غیر منقول بدهد بازپرس مکلف بقبول آن است.

۴ - اخذ وثیقه (وثیقه اعم است از وجه نقد و مال منقول یا غیر منقول)

۵ - توقیف احتیاطی با رعایت شرایط مقرر در ماده ۱۳۰ مکرر.

تبصره - در مواردی که خروج متهم باید با اجازه بازپرس یا دادستان باشد در صورت عدم موافقت آنها متهم میتواند بدادگاه شهرستان شکایت کند و هر گاه دادگاه تقاضای متهم را موجه دید میتواند اجازه خروج بدهد.

تبصره ذیل بماده ۱۳۰ اضافه می شود :

تبصره - هر گاه بازپرس تأمین نامتناسب اخذ نماید موجب تعقیب انتظامی و محکومیت از درجه ۴ بیالا خواهد بود.

ماده ۱۳۶ مکرر بطریق ذیل اصلاح میشود :

ماده ۱۳۶ مکرر - هر گاه متهمی که التزام یا وثیقه داده در موقعی که حضور او لازم دانسته شده بدون عذر موجه حاضر نگردد وجه التزام بدستور دادستان از متهم اخذ و وثیقه بنفع دولت ضبط خواهد شد متهم میتواند پس از ابلاغ دستور دادستان در ظرف ۱۰ روز بدادگاه شهرستان شکایت نماید. اگر متهمی کفیل داده و در موقعی که حضور او لازم بوده حاضر نشده بکفیل اخطار میشود در ظرف ۲۰ روز متهم را تسلیم نماید در صورت عدم تسلیم بدستور دادستان وجه الکفاله اخذ و در صورت عدم تأدیه وجه الکفاله کفیل در مقابل هر ۵۰ ریال یکروز توقیف خواهد شد و مدت توقیف در هر حال از یکسال تجاوز نخواهد کرد کفیل نیز میتواند از روز ابلاغ دستور دادستان در ظرف ۱۰ روز بدادگاه شهرستان شکایت نماید دادگاه باید فوراً و خارج از نوبت رسیدگی و تعیین تکلیف نماید.

تبصره - خواستن متهم از کفیل جز در موردی که حضور متهم برای بازپرسی یا محاکمه یا اجراء حکم ضرورت دارد ممنوع است متهم و کفیل میتوانند در موارد ذیل بدادگاه مراجعه نمایند.

۱ - در صورتیکه کفیل بخواهد ثابت کند متهم را در موعد مقرر حاضر کرده است

۲ - در صورتیکه کفیل یا متهم بخواهند ثابت کنند در موعد مقرر خود متهم شخصاً حاضر شده است.

۳ - در صورتیکه کفیل بخواهد ثابت کند شخص ثالثی متهم را در موعد مقرر حاضر کرده است.

۴ - هر گاه کفیل بخواهد ثابت کند در موارد مذکور در ماده ۱۱۳ آئین دادرسی

قوانین

کیفری مکفول نتوانسته حاضر شود. یا اینکه خودش یکی از آن جهات نتوانسته مکفول را حاضر کند و همچنین متهم برای برائت خود بماده ۱۱۳ متوسل شود.

۵ - در صورتیکه بخواهد ثابت کند که مکفول قبل از موعد مقرر فوت کرده بود.

۶ - در صورتیکه کفیل یا متهم بخواهند ثابت نمایند پس از صدور قرار قبول کفالت یا التزام معسر شده‌اند.

ماده ۱۳۹ بشرح زیر اصلاح می‌شود:

بازپرس اشخاصی را که در ضمن شکایت نامه یا اخبار و اعلام مقامات رسمی اسم برده شده یا متهم معرفی می‌نماید و نیز کسانی را که بازپرس شخصاً می‌داند که از واقعه یا اوضاع و احوال آن مطلعند موافق اصول مقرر احضار می‌نماید.

ماده ۱۴۵ بشرح زیر اصلاح می‌شود:

شهود تحقیق و مطلعین قبل از اظهار اطلاعات باید بشرح زیر سوگند یاد نمایند (خداوند متعال را در نظر گرفته سوگند یاد میکنیم که جز بر راستی چیزی نگوئیم و تمام حقایق را بیان نمائیم) و بازپرس قبل از شروع بازپرسی اسم و اسم پدر و شغل و منزل و محلی را که در آن متوطن است و درجه قرابت سببی یا نسبی و خادم یا مخدوم بودن مطلع را نسبت بمدعی خصوصی یا متهم سؤال کرده منشی مینویسد در کلیه دادگاههای جزائی نیز که از گواه و مطلع تحقیق می‌شود مراتب فوق لازم‌الرعایه است.

تبصره ذیل بماده ۱۶۱ اضافه می‌شود:

تبصره - هر گاه متهم در آخرین دفاع دلیل مؤثری بر کشف حقیقت ابراز نماید بازپرس مکلف بر رسیدگی است.

بموجب قانون اجازه اجرای لوایح پیشنهادی وزارت دادگستری مصوب ششم مرداد ماه ۱۳۳۵ لایحه فوق که در تاریخ ۲۳ و ۳۰ بهمن ماه ۱۳۳۵ به تصویب کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین رسیده موقتاً قابل اجراء میباشد.
نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سعید مالک

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است. نخست وزیر

***

شماره ۱۹۸۹۹ - ۳۶/۱/۱۱

وزارت دادگستری

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون راجع بتشکیل دادگاه سیار و قانون مزبور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد.

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارك ملوكانه

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم.

قوانین

ماده اول - لایحه قانونی راجع بتشکیل دادگاه سیار که بتصویب کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منظم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاریخ نوزدهم اسفند ماه ۱۳۳۵

لایحه قانونی راجع بتشکیل دادگاه سیار

ماده اول - برای رسیدگی بدعاوی و اختلافات بین اهالی و ساکنین مناطق مرزی و هر محل دیگری که وزارت دادگستری مناسب و مقتضی بداند مجاز است دادگاه بخش سیار تشکیل دهد.

تبصره - دادرسی دادگاه باید ازقضات مجرب که سن آنها کمتر از پنجاه سال نباشد انتخاب شود و نیز میتوان از بین کارمندان قضائی باز نشسته که دارای تجربه هستند و سن آنها از هفتاد سال متجاوز نباشد دادرسی دادگاه را انتخاب نمود

ماده دوم - امور راجع بدادگاه بخش سیار از قرار زیر است :

۱ - دعاوی مذکور در فقرات ۱۱ گانه ماده ۱۳ قانون آئین دادرسی مدنی در صورتی که خواسته یا بهای آن در موارد شق یک و دو و چهار بیش از یکصد هزار ریال نباشد.

۲ - جرائم در حدود خلاف و جنحه.

ماده سوم - دادگاه بخش سیار در صورت تراضی طرفین بهر دعوی تا هر میزانی که باشد رسیدگی خواهد نمود.

ماده چهارم - اقامه دعوی ممکن است شفاهی باشد و دادگاه با توجه باصول و قوانین باید حتی المقدور سعی و اهتمام کند اختلافات طرفین را بطور کدخدانمنشی و اصلاح ذات البین قطع و فیصله دهد و بدادرسی دعاوی که بدادگاه سیار رجوع میشود هزینه ای تعلق نخواهد گرفت و دادگاه نباید در هر بخش زائد از مدت یکماه توقف کند

ماده پنجم - در صورتیکه دعاوی مطروح در دادگاه بخش سیار بصلح و سازش خاتمه نیافت و بر اثر دادرسی منتهی بصدور حکم گردید احکام این دادگاه در امور مالی در دعاوی مدنی که بهای خواسته آن از پنجهزار ریال تجاوز نکند و همچنین در امور کیفری هرگاه مدت حبس بیش از دو ماه و یا جزای نقدی زائد از پنجهزار ریال نباشد قطعی و غیر قابل شکایت خواهد بود و چنانچه خواسته دعوی حقوقی متجاوز از پنجهزار ریال باشد احکام دادگاه در دادگاه شهرستان حوزه مربوطه قابل پژوهش است و در مورد حکم حبس و جزای نقدی که زائد بر مدت دو ماه و پنجهزار ریال باشد مرجع رسیدگی پژوهشی دادگاه استان است.

تبصره - وزارت دادگستری میتواند بدادستان و کارمندان اداری و بطور کلی بمأمورین وابسته بدادگاه بخش سیار در حدود مقررات فوق العاده روزانه تأدیه کند و وسائط نقایه لازم را در اختیار آنها بگذارد.

فوائید

بموجب قانون اجازه اجرای لوایح پیشنهادی وزارت دادگستری مصوب ششم مردادماه ۲۵ لایحه فوق که در تاریخ سی ام بهمن ماه ۱۳۳۵ بتصویب کمیسیون مشترك دادگستری مجلسین رسیده و موقتاً قابل اجرا میباشد .

رئیس مجلس سنا - سید حسن تقی زاده
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

***

۳۶۱۱۱۸

شماره ۲۹۶۳۳۰

وزارت دارائی

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون بودجه سال ۳۶ کل کشور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلا ابلاغ میگردد :

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک ملوکانه

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم
ماده اول - قانون بودجه سال یکهزار و سیصد و سی و شش کل کشور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منظم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته .
ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند . بتاریخ ششم فروردین ماه

۱۳۳۶

قانون بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور

ماده واحده - بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور که از حیث در آمد مطابق صورت شماره (۱) بالغ بر ۲۱۹۴۰۰۵۹۱۰۰ ریال و از حیث هزینه صورت شماره (۲) بالغ بر ۲۱۹۴۰۵۶۳۶۸۰ ریال میگردد بتصویب و بوزارت دارائی اجازه داده می شود درآمدهای پیش بینی شده برای سال ۱۳۳۶ را وصول و کلیه حقوق و مزایای قانونی کارمندان و خدمتگذاران جزء و هزینه های مستمر و غیر مستمر وزارت خانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی و سایر مصارف منظور در صورت شماره (۲) را در حدود درآمدهای وصولی و با رعایت کامل مقررات و مفاد تبصره های ذیل پرداخت نماید .

تبصره ۱ - بودجه تفصیلی سال ۱۳۳۶ وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی در حدود رقم اعتبار مربوطه منظور در صورت شماره (۲) پس از رسیدگی و تصویب کمیسیون بودجه قابل اجرا خواهد بود .

مادام که بودجه های تفصیلی سال مزبور بتصویب کمیسیون بودجه نرسیده بر اساس اعتبارات مصوب سال ۱۳۳۵ بشرط اینکه از حدود اعتباری که برای هر وزارتخانه

قوانین

یا اداره یا بنگاه مستقل دولتی ضمن بودجه پیشنهادی سال ۱۳۳۶ منظور شده تجاوز نماید قابل پرداخت خواهد بود وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای مستقل دولتی موظفند بودجه های جزء خود را منتها در ظرف یکماه از تاریخ تصویب بودجه کل بوزارت دارائی ارسال دارند وزارت دارائی موظف است در ظرف ۳ ماه از تاریخ تصویب بودجه پس از رسیدگی برای تصویب بکمیسیون مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید .

تبصره ۲ - نقل و انتقال در فصول و مواد هر یک از بودجه های جزء سال ۱۳۳۶ که بتصویب کمیسیون بودجه رسیده باشد از ماده ای بیاورد دیگر با موافقت وزارت دارائی قابل اجرا بوده وزارت دارائی مجاز نخواهد بود قبل از رسیدگی و تشخیص ضرورت قطعی آن با اصلاح بودجه های مورد تقاضای وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی موافقت نماید بفر حال نقل و انتقال اعتبارات منظور در فصل کارگزینی بمواد فصول هزینه های اداری و سایر مخارج و هزینه های غیر مستمر و بالعکس در بودجه های تفصیلی ممنوع است .

تبصره ۳ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود چنانچه برای خرید قند و شکر و غله و مواد دخانیه و همچنین برای هزینه جمع آوری کالا های انحصاری علاوه بر اعتبارات منظور در بودجه اعتبار بیشتری مورد احتیاج باشد تا آنجا که وصولی درآمد عمومی کشور اجازه دهد از محل درآمد کشور و در صورتی که میزان بیشتری مورد لزوم باشد با اخذ وام از بانک ملی ایران انجام داده و از محل وجوه حاصل از فروش واریز نماید .

تبصره ۴ - هیچیک از وزارتخانه ها و ادارات و بنگاهها و شرکتهای مستقل دولتی حق ندارند علاوه بر پرداخت و تعهداتی که برای هزینه های پرسنلی در سال ۱۳۳۵ بعمل آورده اند بدون جلب موافقت قبلی وزارت دارائی تعهدی بنمایند و وزارت دارائی مجاز نخواهد بود بدون رسیدگی و تشخیص ضرورت قطعی با این پیشنهادات موافقت نماید .

تبصره ۵ - پیشنهاد اعتبار اضافی برای حقوق کارگزینی و مخارج اداری کلیه وزارتخانه ها و بنگاهها و مؤسسات دولتی علاوه از مبالغ مصرحه در قانون بودجه سال ۱۳۳۶ در تمام مدت سال مذکور بکلی ممنوع است .

تبصره ۶ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود در مورد مطالبات غیرمالیاتی دولت چنانچه مدیونین حاضر شوند اصل بدهی خود را از تاریخ تصویب این قانون تا یکسال بپردازند از مطالبه زیان دیرکرد صرفنظر نماید . این اجازه شامل مطالبات غیرمالیاتی هم که اصل آن تا قبل از تصویب این قانون وصول شده باشد خواهد بود مشروط بر اینکه در هر دو قسمت وضعیت مالی مدیونین به تشخیص دولت اقتضای چنین تخفیفی را بنماید .

تبصره ۷ - بقیه ساختمانی سالهای ۱۳۳۳ تا آخر سال ۱۳۳۵ منظوره در بودجه کل کشور و یا وزارتخانه ها و ادارات کل و همچنین بقیه اعتبار راهسازی سالهای مذکور تا آخر سال ۱۳۳۶ قابل تعهد و مصرف میباشد و نیز خرید زمین و عمارت از اعتبارات مذکور با موافقت وزارت دارائی مجاز می باشد .

قوالین

تبصره ۸ - بوزارت راه اجازه داده میشود از محل اعتبار راهداری و تعمیراتی در صورت لزوم تا حدود ۱۵ درصد باعتبار ساختمان راههای استانی منتقل نماید و یا بالعکس و ضمناً هزینه نقشه برداری هر راه را از محل اعتبار مربوطه بهمان راه و یا از جمع اعتبارات ساختمانی بپردازد و تا حدود ۵ درصد از هر یک از اقلام اعتبارات خود را برای هزینه نظارت اختصاص دهد .

تبصره ۹ - بوزارت امور خارجه اجازه داده میشود از محل وجوه نقدی متعلق بدولت شاهنشاهی ایران بلوکه شده بحساب مخصوص شلینگک در بانک ملی اطریش یکلستگاه عمارت جهت سفارتخانه ایران در اطریش خریداری نماید .

تبصره ۱۰ - بوزارت امور خارجه اجازه داده میشود آن قسمت از اعتبار ۹۰۰۰۰۰۰ ریال موضوع ردیف ۷۴ بند (ب) بودجه سال ۱۳۳۵ کل کشور را که برای کاشی کاری گنبد تالار مجمع عمومی سازمان ملل متحد اختصاص داده شده و در سال ۱۳۳۵ مورد خرج پیدا نکرده در سال ۱۳۳۶ برای همین منظور بمصرف برساند .

تبصره ۱۱ - وزارت پست و تلگراف مجاز است مراسلات و مخابرات دربار شاهنشاهی را از ابتدای سال ۱۳۳۶ ببعده از پرداخت بهای مقرمعاف نماید و حمل داروهای سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و شیر و خورشید سرخ را در داخله کشور مجاناً انجام دهد .

تبصره ۱۲ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود از زیان عمل کرد غله ونان در سنوات قبل که اعتبار مصوب داشته و بیلائشان بتصویب رسیده برای رد وام دریافتی از خزانه داری کل استفاده و اسناد آنرا به حساب هزینه قطعی منظور نماید ضمناً از اول مرداد ۳۶ دولت حق ندارد وجهی بعنوان زیان عملکرد غله ونان برای تهران بپردازد .

تبصره ۱۳ - بوزارت امور خارجه اجازه داده میشود که مبلغ ۵۴۲۷۲۳ دلار حقوق و مزایای مأموریتی آقای عباس آرام رایزن اسبق سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در واشنگتن از ۲۱ تیر ۱۳۲۹ لغایت شهریورماه ۱۳۳۰ را که بموجب دستور وزارت امور خارجه با سمت کار داری مشغول انجام وظیفه بوده و بعلت خاتمه دوره مأموریت پنج ساله ایشان در امریکا پرداخت نشده است از اعتبار ماده ۶۰ دیوان بلا محل بودجه سال ۱۳۳۶ آن وزارت پرداخت نماید .

تبصره ۱۴ - چون شرکت استخراج اولیه نفت منحل شده و پس از تصفیه بابت ۵۷۴۲۰ سهم شرکت مزبور متعلق بدولت شاهنشاهی مبلغ ۹۴۵۰۹۹۲ لیره عاید شده بوزارت دارائی اجازه داده میشود هم ارر ریالی بهای آنرا بابت ازدیاد سرمایه بانکها بترتیب زیر :

۱ - بانک کشاورزی هم ارز ۲۲۳۲۳۲۳۲ لیره بمبلغ ۹۰۴۲۰۸۳۰ ریال

۲ - بانک رهنی هم ارز ۲۲۲۶۹۹۲۶ لیره بمبلغ ۷۱۸۶۷۴۱۸ ریال

۳ - بانک ساختمانی هم ارز ۱۷۲۲۴۹۱۱ لیره بمبلغ ۳۶۱۱۷۲۳۳۱ ریال

پرداخت نماید و بانکهای کشاورزی و رهنی مکلفند که مبالغ فوق را بمصرف

افزایش اعتبارات بانکهای مربوط شهرستانها برسانند .

قوالبین

تبصره ۱۵ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود مبالغی که بانک ملی ایران بابت بهره بدهکار تنخواه کردن خزانہ داری کل و همچنین بهره بدهکار بدهی دولت بقسمت نشر اسکناس طبق ماده ۸ از قانون مصوب سی تیرماه ۱۳۳۳ (قانون تثبیت پشتوانہ اسکناس) از حساب خزانہ داری کل برداشت نموده بخرج قطعی منظور و مطالبات تا آخر سال ۱۳۳۵ را ہم از محل در آمد عمومی پردازند و از سال ۱۳۳۶ ببعده ہم بهره بدهکار تنخواه کردن خزانہ داری کل و بهره بدهکار بدهی دولت بقسمت نشر اسکناس بانک را از محل سود سهام دولت توسط بانک ملی ایران با پیا نماید و اگر سود سهام مزبور کافی برای واریز این بدهی نبود بوزارت دارائی اجازه داده میشود کہ از محل درآمد عمومی واریز نماید .

تبصره ۱۶ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود پنجاه میلیون ریال اوراق قرضہ ملی را کہ در سال ۱۳۳۰ در اختیار شرکت سهامی فرش گذارده شدہ و عملاً جزو سرمایہ شرکت مزبور قرار گرفته بعنوان سرمایہ پرداختی دولت ب شرکت نامبرده محسوب و همچنین مبلغ ۷۰۶۴۸۴۰ ریال طلب خزانہ داری کل را بعنوان سرمایہ پرداختی دولت ب شرکت سهامی فرش منظور نماید .

تبصره ۱۷ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود از دریافت مبلغ ۱۵۲۶۲۵ ریال مالیات اراضی شمال باغ بہارستان خریداری مجلس شورای ملی صرف نظر نماید .

تبصره ۱۸ - وزارت فرهنگ مجاز است از کسانیکہ داوطلب شرکت در امتحانات متفرقہ و یا مسابقہ میباشد مبلغی بعنوان ہزینہ ثبت نام (برای داوطلبان دورہ اول متوسطہ ۳۰۰ ریال و برای داوطلبان دورہ دوم متوسطہ و امتحانات سابقہ ۵۰۰ ریال) دریافت نماید و دوثلث وجوہ دریافتی را بمصرف پرداخت حق الزحمہ مستحقین و کارکنان امتحانات و سایر ہزینہ های مربوط بامتحانات رسانیدہ و یک سوم دیگر را بحساب درآمد عمومی کشور بخزانہ داری کل تحویل نماید . داوطلبانیکہ بتشخیص فرهنگ استطاعت پرداخت ہزینہ ثبت نام ندارند از پرداخت مبالغ فوق معاف خواهند بود .

بوزارت دارائی اجازه داده میشود وجوہی کہ وزارت فرهنگ از این بابت تا آخر سال ۱۳۳۵ وصول نمودہ و مخارجی را کہ بمآخذ دوسوم وجوہ دریافتی تعہد و یا پرداخت شدہ بحساب قطعی منظور بدارد .

تبصره ۱۹ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود از تاریخ فوت ماہیانہ دوازده ہزار و پانصد ریال طبق قانون مستمریہا بورت مرحوم دکتر ابوالقاسم شیخ از محل درآمد کشور پردازد .

تبصره ۲۰ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود از تاریخ فوت ماہانہ پانزدہ ہزار ریال طبق قانون مستمریہا بورات مرحوم مجتبی دولت آبادی از محل در آمد کشور پردازد .

تبصره ۲۱ - از نظر تقدیر از خدمات مرحوم داور اجازه داده میشود مستمری عیال آن مرحوم از اول سال ۱۳۳۶ از ماہی ۲۵۰۰ ریال ب ماہی ۱۵۰۰۰ ریال افزایش داده شود .

قوانین

تبصره ۲۲ - اجازه داده میشود احتیاجات فنی اداره کل گمرک که بیخارج سفارش داده شده و به تدریج وارد میشود از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی معاف باشد .

تبصره ۲۳ - اجازه داده میشود که آهن آلات وارده جهت بیمارستان اردکان یزد در صورت گواهی وزارت بهداشتی از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی معاف باشد .

تبصره ۲۴ - تبصره ۹ ماده ده قانون مالیات بر درآمد و املاک مزروعی و مستغلات و حق تبر مصوب ۱۶ فروردین ۱۳۳۵ بشرح ذیل تغییر داده میشود .

مودیان مالیات املاک مزروعی مکلفند مالیات خود را بتناسب وضع محل وقوع ملک بتشخیص وزارت دارائی در هر سال از تیرماه تا آخر آبانماه همانسال به نسبت وضع از حیث فصل برداشت محصول پردازد .

تبصره ۲۵ - معافیت مقرر در ماده ۴۵ قانون بانکداری که در تبصره یک ماده ۸ قانون مالیات بر درآمد و املاک مزروعی و مستغلات و حق تبر مصوب ۱۶ فروردین ماه ۱۳۳۵ بان اشاره شده نسبت به بانکهایی که با سرمایه دولت تشکیل شده اند لغو می شود .

تبصره ۲۶ - تبصره ۹ ماده هشت قانون مالیات بر درآمد و املاک مزروعی و مستغلات و حق تبر مصوب ۱۶ فروردین ماه ۱۳۳۵ لغو میشود .

تبصره ۲۷ - نرخ تبر چکهای صادره یا معامله شده در ایران موضوع ماده ۲۲ قانون مالیات بر درآمد املاک مزروعی و مستغلات و حق تبر مصوب شانزدهم فروردین ۱۳۳۵ از اول فروردین سال ۱۳۳۶ نیز کماکان ده دینار خواهد بود .

تبصره ۲۸ - مالیات مقرر در بند یک تبصره ۱۱ قانون بودجه سال ۱۳۳۵ از اول سال ۱۳۳۶ بدویست ریال و بند ۲ بسیصد و پنجاه ریال و بند ۳ با پانصد ریال ترقی داده میشود .

تبصره ۲۹ - تبصره یک از ماده ۹ قانون مالیات بر درآمد و املاک مزروعی و مستغلات و حق تبر مصوب ۱۶ فروردین ماه ۱۳۳۵ به طریق ذیل تغییر داده میشود .
درآمد مستغلات از روی اجاره نامه رسمی یا حکم تعدیل اجاره بها و چنانچه اجاره نامه رسمی تنظیم نشده باشد و یا مالک بتقاضای دارائی آنرا ارائه ندهد در کمیسیونی بنام کمیسیون حل اختلاف مرکب از نمایندگان وزارت کشور و انجمن شهر و دارائی رسیدگی و قطع و فصل می شود رأی کمیسیون مزبور قطعی و لازم الاجرا است .

تبصره ۳۰ - کسبه و صنعتگران دستمزد بگیر که اساسی آنها در تبصره یک ماده ده قانون مالیات بر درآمد و املاک مزروعی و مستغلات و حق تبر مصوب ۱۶ فروردین ۱۳۳۵ ذکر نشده ولی وضع و شغل و کسب آنها مشابه پیشه وران مذکور در تبصره یک ماده پنج میباشد بنا بتشخیص وزارت دارائی در ردیف پیشه وران محسوب میشوند .

تبصره ۳۱ - تبصره ۲ ماده ۱۱ قانون مالیات بر درآمد و املاک مزروعی و مستغلات و حق تبر مصوب ۱۶ فروردین ماه ۱۳۳۵ بطریق زیر تغییر داده میشود .

قوانین

از قرارداد های خرید و فروش باید مالیات پیمانکاری کسر و تحویل شود در صورتیکه پیمانکار بازرگان یا شرکت بوده و معامله را در دفاتر پلمپ شده خود ثبت نماید میتواند مالیات پرداختی را بابت مالیات مجموع درآمد سالیانه خود محسوب دارد بهر حال مالیات پیمانکاری قابل استرداد یا احتساب برای سایر بدهی های مودی نخواهد بود ولی قرارداد های خرید و فروش مالکین یا زارعین راجع به محصولات فلاحی خود و یا بازرگانان راجع به کالاهای تجارتنی مشمول مالیات پیمانکاری نخواهد بود .

تبصره ۳۲ - مطالبات دولت از اشخاص و هر گونه شخصیت های حقوقی اعم از اینکه مطالبات مزبور از بابت مالیات یا عوارض و جرائم و یا حقوق و عوارض گمرکی و انحصارها و یا درآمد حاصله از معادن و بقایا و همچنین بدهی هایی که بر طبق احکام دیوان محاسبات و دادگاه های عمومی یا اسناد رسمی باشد طبق آئین نامه اجرائی مالیاتها قابل مطالبه و وصول میباشد .

تبصره ۳۳ - اجازه داده میشود بمهندسين و متخصصين وزارتخانه ها و ادارات دولتی که برای انجام وظایف فنی بعنوان مأمورثابت بشهرستانها اعزام میگرددند و ماهیانه حداکثر تا سه هزار ریال بعنوان فوق العاده فنی از اعتباریکه در بودجه مربوطه بهمین منظور پادار شده پرداخت نمایند .

تبصره ۳۴ - برای اجرای برنامه های عمرانی مشترك دولتی ایران و امریکا و در نتیجه تأمین سهمیه دولت ایران در صندوق مشترك بوزارت دادائی اجازه داده میشود که از محل اعتبارات هر وزارتخانه در بودجه کل کشور که از این برنامه مشترك استفاده مینمایند و یا از محل درآمدهای عمومی سهمیه دولت ایران را در صندوق مشترك بپردازد اعتبارات مزبور توسط صندوق مشترك ایران و امریکا طبق مقررات صندوق مزبور بمصرف خواهد رسید .

تبصره ۳۵ - ماده ۹ قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت مصوب ۱۳۲۲/۶/۲۷ بشرح زیر تغییر داده میشود هزینه مسافرت و فوق العاده مهندسين و نمایندگان و سایر مأمورین و کارمندان که از محل هزینه مقدماتی استخدام شده اند و همچنین حقوق کارمندان و خدمتگزاران جزء و رانندگان و بهای لباس و عییدی و سایر مزایای مربوطه آنها و دستمزد کارشناسان قراردادی که از محل مذکور استخدام شده اند و سایر هزینه های مربوطه که طبق مقررات عمومی مجاز باشد از محل درآمد مقدماتی مطابق آئین نامه که وزارت دادگستری تنظیم خواهد نمود پرداخت میشود مستخدمین و کارمندان و رانندگانیکه طبق مقررات قبلی استخدام شده مشمول مقررت بالا خواهند بود .

تبصره ۳۶ - بوزارت بهداری اجازه داده میشود بیماران غیر مستمندی را که استطاعت بستری شدن در بیمارستانهای خصوصی را ندارند و میتوانند حق العلاج مختصری بپردازند طبق آئین نامه مخصوصی که بتصویب کمیسیونهای بهداری و دارائی مجلسین خواهد رسید بستری و عایدات حاصله را در حساب اختصاصی خود منظور و بمصرف تکمیل و تجهیز بیمارستانها را آسایشگاهها برسانند .

قوالین

تبصره ۳۷ - بدولت اجازه داده میشود در سال ۱۳۳۶ تا میزان هفتصد و پنجاه میلیون ریال از طرف درآمد عمومی کشور یا صرفه جوئی های بودجه بعنوان پاداش بکارمندیانی که در چند سال اخیر حقوق و مزایای آنان ترمیم نشده طبق آئین نامه مصوب هیئت وزیران پرداخت نماید.

تبصره ۳۸ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود که عمارت فروشگاه فردوسی را بقیمتی که با بانک ملی ایران توافق خواهد شد با احتساب مبالغی که از طرف بانک ملی ایران برای تکمیل عمارت مزبور وام داده شده خریداری نماید و بهای آنرا با بهره ۲٪ در ظرف سی سال از سال ۱۳۳۷ بعهده بپردازد.

تبصره ۳۹ - بوزارت کشور اجازه داده میشود برای تأمین وسایل نقلیه استانداران و فرمانداران و سایر مأمورین خود مبلغ ده میلیون ریال از بانک ملی ایران بضمانت وزارت دارائی وام گرفته و در ظرف شش سال بتدریج مسترد نماید. اصل وام از بهای اتومبیلها که با قسط شش ساله فروخته میشود پرداخت و بهره کارمزد این وام از اعتبارات وزارت کشور قابل تأدیه خواهد بود.

تبصره ۴۰ - بوزارت راه اجازه داده میشود تا مبلغ ده میلیون ریال از عواید اختصاصی اسفالت (ردیف ۷۸ صورت شماره ۲) برای ساختمان راههای سد لار مصرف نماید.

تبصره ۴۱ - وزارت فرهنگ مجاز است در هر سال بنا بپیشنهاد سرپرست کل دانشجویان ایرانی در اروپا و امریکا هزینه تحصیل پنج نفر دانشجوی ایرانی را که در رشته های مختلف هنرهای زیبا دارای تحصیلات و استعداد درجه اول بوده و در عالیترین هنرکده های اروپا و امریکا پذیرفته شده باشند یا در ایران در رشته های مربوطه شاگرد اول و فارغ التحصیل شده باشند و همچنین دو نفر از دانشجویانی که در مدارس عالی ورزشی اروپا و امریکا پذیرفته شده و در ایران نیز بمقام قهرمانی کشورنائل گشته اند مانند سایر محصلین ایرانی در اروپا بپردازد.

تبصره ۴۲ - وزارت کشور مکلف است از محل درآمد لیتری بیست دینار عوارض بنزین که برای مستمندان اختصاص یافته است سالیانه مبلغ ده میلیون ریال بانجمن خیریه ثریا پهلوی کمک نماید که با نظر وزارت کشور بمصرف دائر نمودن و نگاهداشتن پرو شگاه کودکان در ولایات برسد.

تبصره ۴۳ - اجازه داده میشود عمارت سابق وزارت امور خارجه (باستثنای آنچه از اراضی که مطابق نقشه باید خیابان و ساختمان شود) و نیز قسمت جنوبی عمارت حریق زده و مخروبه سابق دارائی کرمانشاه مجاناً به جمعیت شیروخورشید سرخ ایران واگذار شود و همچنین عمارت سابق اداره تصفیه اقتصادی بلاعوض بسازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی واگذار گردد.

تبصره ۴۴ - شهرداری تهران مجاز است برای ساختمان مهمانخانه با مؤسسات ذیصلاحیت داخلی و خارجی مشارکت نماید و همچنین مجاز است که بجای سرمایه ازاراضی

قوانین

ملکی خود که مناسب جهت ساختمان میهمانخانه باشد با نظر سه نفر کارشناس بصیر که از طرف بانک ساختمانی - بانک رهنی ایران و شهرداری تعیین و معرفی خواهد شد تقویم و بعنوان سهم شهرداری در شرکت منظور نماید.

تبصره ۴۵ - مبلغ ۱۴۸۰۰۰۰۰۰ ریال از ردیف ۳۰ درآمد که از فروش تمبرهای سجلی موضوع قانون اصلاح تمبر اوراق سجلی مصوب ۱۳۳۴/۱۲/۱۳ حاصل خواهد شد مطابق همین مبلغ که ضمن ردیف ۱۳ هزینه منظور شده بمصارف معینه در قانون مذکور خواهد رسید.

تبصره ۴۶ - بشهرداری تهران اجازه داده می شود بانظارت وزارت کشور حداکثر تا دومیلیون ریال از بودجه خود لوازم مورد احتیاج شهرسازی بدون مناقصه خریداری نموده و در دسترس متخصصینی که برای منظور شهرسازی استخدام شده اند قرار دهد.

تبصره ۴۷ - تبصره های ۴ - ۵ - ۶ - ۱۰ - ۱۳ - ۲۲ - ۲۴ - ۲۷ - ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۳۵ کل کشور در سال ۱۳۳۶ قابل اجرا خواهد بود. و نیز قسمت یک اخیر تبصره ۱۹ قانون بودجه سال ۱۳۳۵ کل کشور (بشرح زیر اصلاح) همچنین اراضی صاحبقرانیه براساس قیمت اراضی مشابه آن که از طرف بانک ساختمانی به کارمندان دولت واگذار گردید بوسیله اداره بیوتات سلطنتی بر رؤساء و کارمندان دربار و دفتر مخصوص شاهنشاهی جهت تهیه خانه مسکونی فروخته میشود) و در سال ۱۳۳۶ بقوت خود باقی بوده و قابل اجرا خواهد بود.

این قانون که مشتمل بر ماده واحده و چهل و هفت تبصره است در جلسه سه شنبه بیست و هشتم اسفند ماه یک هزار و سیصد و سی و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

صورت شماره یک

درآمد

مبلغ ریال	شرح درآمد	شماره ترتیب
۲۴۵۰۰۰۰۰۰۰	مالیات بر درآمد املاک مزروعی و مستغلات	۱
۱۰۰۰۰۰۰۰۰	مالیات بر ارث	۲
۱۵۳۰۰۰۰۰۰۰	مالیات نفت و بنزین	۳
۸۵۰۰۰۰۰۰۰	درآمد فروش الکل های صنعتی (رسومات)	۴
۱۰۰۰۰۰۰۰۰	مالیات اتومبیل های سواری	۵
۳۰۰۰۰۰۰۰۰	درآمد متفرقه مالیاتی و غیره	۶
۱۴۰۰۰۰۰۰۰	حق تمبر و بارنامه	۷
انحصارها		
۳۴۳۰۰۰۰۰۰۰	درآمد انحصارات دخانیات	۸
۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰	درآمد حاصله از فروش توتونهای صادراتی	۹
	درآمد صادرات تریاک از محل فروش تریاک های	۱۰

شماره ترتیب	شرح	مبلغ ریال
	فوائین	
	موجوده سالهای قبل	۱۱۰۰۰۰۰۰۰
۱۱	سود معاملات بازرگانی و تجاری گمرک	۱۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۲	حقوق و عوارض گمرکی درآمد های متفرقه	۶۷۰۰۰۰۰۰۰
۱۳	سهیمه دولت از درآمد نفت	۲۰۲۵۰۰۰۰۰۰
۱۴	دریافتی از شرکت ملی نفت	۱۴۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۵	سود سهام دولت از بانکها و شرکتهای و شیلات	۲۶۵۰۰۰۰۰۰
۱۶	درآمد حاصله از اجاره رودخانه ها	۱۳۵۸۰۰۰۰۰
۱۷	صدی نیم بهداشت کارمندان و خدمتگزاران	۸۰۰۰۰۰۰۰
۱۸	صدی یک مربوط بمعلمین (موضوع تبصره ۲۵ از ماده قانون بودجه سال ۱۳۲۸ کشور)	۸۰۰۰۰۰۰۰
۱۹	درآمد کمیسیون ارز	۱۲۰۰۰۰۰۰۰
۲۰	درآمد آبعلی	۳۰۰۰۰۰۰۰
۲۱	تفاوت نرخ خرید و فروش گواهی نامه درآمد ضرابخانه	۳۰۰۰۰۰۰۰۰
۲۲	درآمد ضرابخانه وانک مصنوعات زر و سیم مجلس شورای ملی	۲۰۰۰۰۰۰۰۰
۲۳	درآمد چاپخانه و باغ بهارستان و روزنامه رسمی کشور وزارت دادگستری و ثبت کل	۲۳۷۰۰۰۰۰۰۰
۲۴	درآمد دادگاههای عمومی و دادگاههای بخش و نمایندگی داسراها و اداره تصفیه	۵۸۰۰۰۰۰۰۰
۲۵	درآمد ثبت اسناد و املاک و حق النسبی از حق الاجراء و درآمد تعدیل مال الاجارهها	۲۶۵۰۰۰۰۰۰۰
۲۶	درآمد ۲۵٪ ثبت اسناد	۳۰۰۰۰۰۰۰۰
۲۷	درآمد فروش برکهای بهادار اداره انتشارات و رادیو	۷۰۰۰۰۰۰۰۰
۲۸	بهای آگهی در رادیو وزارت کشور	۹۰۷۱۱۰۰
۲۹	درآمد شهربانی بابت گذرنامه و متفرقه	۲۰۰۰۰۰۰۰۰
۳۰	درآمد آمار و ثبت احوال وزارت بهداری	۳۳۰۰۰۰۰۰۰
۳۱	درآمد عمومی وزارت بهداری	۸۵۰۰۰۰۰۰۰

قواین

شماره ترتیب	شرح	مبلغ بریال
وزارت پست و تلگراف		
۳۲	درآمد پست	۱۳۰۰۰۰۰۰۰
۳۳	درآمد تلگراف	۱۹۰۰۰۰۰۰۰
۳۴	درآمد تلفن	۳۰۰۰۰۰۰۰۰
وزارت امور خارجه		
۳۵	درآمد شانسری و گذرنامه و شناسنامه اتباع ایران در خارجه	۷۹۸۰۰۰۰۰
وزارت فرهنگ		
۳۶	درآمد عمومی وزارت فرهنگ بانضمام درآمد حق الثبت و امتحانات	۲۲۰۰۰۰۰۰۰
۳۷	درآمد هنرهای زیبا	۲۰۰۰۰۰۰۰۰
دانشگاه		
۳۸	درآمد عمومی دانشگاه	۸۰۰۰۰۰۰۰۰
وزارت بازرگانی		
۳۹	درآمد علامت گذاری و اصلاح وزنه و متفرقه	۱۳۰۰۰۰۰۰۰
وزارت صنایع و معادن		
۴۰	درآمد معادن	۳۰۰۰۰۰۰۰۰
۴۱	درآمد بنگاه توسعه امور صنعتی و معدنی	۳۰۰۰۰۰۰۰۰
وزارت کشاورزی		
۴۲	درآمد مزارع امتحانیه و فروش ادوات کشاورزی	۲۵۰۰۰۰۰۰۰
وزارت راه		
۴۳	درآمد اداره کل هواپیمائی کشوری	۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۴۴	درآمد اداره کل بنادر و کشتیرانی (بابت فانوسهای دریائی)	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰
درآمدهای مخصوصه که جمعاً خرجاً منظور میشوند		
۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰	درآمد حاصله از عوارض بنزین و فروش اتومبیل برای اسفالت راهها و فرودگاهها (جمعاً خرجاً)	
۵۹۰۰۰۰۰۰۰۰	درآمد اداره کل بنادر برای تعمیرات اسکلهها و سایر تأسیسات بندری (جمعاً خرجاً)	
۱۴۰۰۰۰۰۰۰۰	درآمد حق السهم صاحبان دفاتر اسناد رسمی (جمعاً خرجاً)	
۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰	درآمد اوقاف مربوط بمصارف اوقاف (جمعاً خرجاً)	

فوائین

درآمد معاینه و پلمپ پوست در کشتار گاههای مربوط

بینگاه چرمسازی رازی

۱۰۰۰۰۰۰۰

انتقالی

انتقالی از حساب سال ۳۵ بحساب سال ۳۶ (جمعاً خرجاً)

۸۰۰۰۰۰۰۰

۲۱۹۴۰۰۵۹۱۰۰

جمع

صورت شماره ۲

هزینه

مبلغ ریال

شرح

شماره ترتیب

	وزارت دربار شاهنشاهی و دفتر مخصوص بانضمام	۱
۶۹۲۳۰۰۰۰	قرق و شکاربانی	
۳۰۸۶۸۰۰۰	اداره بیوتات سلطنتی و باغات	۲
۱۱۳۸۸۱۸۰۰	مجلس شورایی ملی	۳
۳۹۱۶۰۰۰۰	مجلس سنا	۴
۱۹۸۰۰۰۰۰	نخست وزیر	۵
۲۰۰۰۰۰۰۰	سازمان اطلاعات و امنیت کشور	۶
۹۰۰۰۰۰۰۰	هزینه شورایی عالی اقتصاد	۷
۳۷۹۰۰۰۰۰	اداره کل انتشارات و رادیو	۸
۶۰۳۵۵۲۳۰۰۰	وزارت جنگ و مرزبانی کل کشور	۹
۱۷۹۱۵۰۰۰۰۰	وزارت کشور	۱۰
۱۱۹۰۵۴۰۰۰۰۰	ژاندارمری کل کشور	۱۱
۱۱۲۴۷۶۷۰۰۰۰	شهربانی کل کشور	۱۲
۱۴۷۴۱۸۰۰۰۰۰	اداره کل ثبت احوال	۱۳
۳۲۸۹۶۰۰۰۰	اداره کل آمار عمومی	۱۴
۴۷۷۹۳۸۰۰۰۰	وزارت دادگستری	۱۵
۲۳۶۵۷۶۰۰۰۰	اداره کل ثبت اسناد و املاک	۱۶
۳۳۰۶۸۳۰۰۰۰	وزارت امور خارجه	۱۷
۴۷۷۶۰۰۰۰	هزینه کمیسیونهای سرحدی	۱۸
۷۲۶۰۳۱۰۰۰۰	وزارت پست و تلگراف و تلفن	۱۹
	وزارت فرهنگ و بخارج دانشجویان اعزامی	۲۰
۳۸۹۵۳۵۰۰۰۰۰	و آموزشگاههای مشهد و اصفهان و شیراز	
۱۰۰۵۳۵۰۰۰۰۰	اداره کل هنرهای زیبای کشور	۲۱
۳۵۶۱۵۴۰۰۰۰۰	دانشگاه تهران	۲۲
۳۶۱۵۱۳۰۰۰۰۰	دانشکده پزشکی و بیمارستانها	۲۳
	وزارت کشاورزی و دفع آفات بانضمام بنگاه کل	۲۴
۴۸۰۹۰۳۰۰۰۰۰	اسور دام و بنگاه جنگلها	

مبالغ بر ریال	شرح	شماره ترتیب
۷۰۰۰۰۰۰۰	گارد مسلح جنگل	۲۵
۶۰۰۰۰۰۰۰	بنگاه مستقل آبیاری (اعتبار مقطوع)	۲۶
۳۶۵۴۰۰۰۰	وزارت بازرگانی	۲۷
۷۵۰۳۰۰۰	اعتبار حقوق کارمندان سابق اداره چای	۲۸
۷۱۲۴۵۰۰۰	وزارت صنایع و معادن	۲۹
۷۷۱۵۳۰۰۰	وزارت راه و اداره کل راه شوسه	۳۰
۵۵۰۰۰۰۰۰۰	اعتبار راهسازی (ساختمان تعمیر و نگاهداری راهها)	۳۱
۵۰۰۰۰۰۰۰۰	اداره کل بنادر و کشتیرانی	۳۲
۱۲۸۷۶۶۰۰۰	اداره کل هواپیمائی کشور و باشگاه هواپیمائی	۳۳
۷۵۹۳۳۰۰۰	اداره کل ساختمان راه آهن	۳۴
۷۷۳۸۷۰۰۰۰	وزارت بهداشت	۳۵
۱۴۵۴۰۰۰۰	بنگاه پاستور	۳۶
۶۰۰۰۰۰۰۰۰	وزارت کار	۳۷
۷۱۵۵۰۰۰۰۰	وزارت دارائی	۳۸
۸۹۰۰۰۰۰۰	دیوان محاسبات	۳۹
۱۹۹۰۰۰۰۰	دادسرای دیوان محاسبات	۴۰
۱۹۰۵۰۵۰۰۰	اداره کل گمرک	۴۱
۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰	گارد مسلح گمرک	۴۲
۱۰۱۸۷۴۲۰۰۰	انحصار دخانیات و خرید مواد دخانیه	۴۳
۱۶۶۱۷۰۰۰	ضرایخانه شاهنشاهی	۴۴
۸۴۵۹۷۹۷	تصفیه صادرات تریاک	۴۵
۵۸۳۷۸۲۰۳	سازمان منع کشت خشخاش	۴۶
۱۲۱۶۰۰۰۰	کمیسیون ارز	۴۷
	وجوه مخصوصه از محل درآمدهای عمومی	
	شهریه و وظیفه و هزینه بقاع متبرکه و عوض و بهره	۴۸
۶۰۰۰۰۰۰۰	و تعهدات	
۷۷۸۵۱۰	سهیمه شیر و خورشید مشهد و تبریز	۴۹
۱۷۰۰۰۰۰۰۰	کمک بشیر و خورشید	۵۰
۱۳۱۸۲۰۰	کمک بینگاههای خیریه	۵۱
	هزینه	
۲۰۰۰۰۰۰۰۰	هزینه انتفاعی کشور و تعهدات	۵۲
۳۲۵۰۰۰۰۰۰	سود اسناد خزانة و فرع و حق العمل بانکها	۵۳
۲۶۰۰۰۰۰۰۰	اعتبار حقوق و کمک انتظار خدمت و تعهدات	۵۴

قوانین

شماره ترتیب	شرح	مبلغ ریال
۵۵	سهامیه دولت ایران بابت مخارج سازمان ملل متحد و اجرای برنامه کمکهای فنی و حق شرکت دولتی در سازمانهای بین المللی و تعهدات	۵۴۶۶۳۱۷۰
۵۶	اعتبار دولت	۶۰۰۰۰۰۰۰
۵۷	اعتبار هزینه سری دولت	۲۹۰۰۰۰۰۰
۵۸	اعتبار هزینه محاکمات ثبتی و قضائی	۵۰۰۰۰۰۰
۵۹	دیون و تعهدات بلامحل	۵۰۰۰۰۰۰
۶۰	اعتبار نقصان و تقریب در صندوقهای ادارات	۱۰۰۰۰۰۰
۶۱	اعتبار هزینه های پیش بینی نشده	۱۰۰۰۰۰۰۰
۶۲	اعتبار کمک بانجمن تربیت بدنی	۳۰۰۰۰۰۰۰
۶۳	اعتبار طبع فرهنگ دهخدا	۱۴۰۰۰۰۰۰
۶۴	اعتبار بیمه بهداشت و حوادث کارمندان و خدمتگذاران	۸۰۰۰۰۰۰۰
۶۵	اعتبار کمک سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی	۶۰۰۰۰۰۰۰
۶۶	اعتبار کمک حقوق بازنشستگان	۵۰۰۰۰۰۰۰
۶۷	اعتبار ساختمان و تکمیل ابنیه دولتی و تعهدات	۱۴۰۰۰۰۰۰۰
۶۸	اعتبار تکمیل ساختمان غمارت مجلس سنا و خرید لوازم و اثاثیه	۱۲۰۰۰۰۰۰۰
۶۹	هم ارز ریالی قسمتی از بدهی دولت ایران بصندوق بین المللی پول و کارمزد	۱۵۳۰۰۰۰۰۰۰
۷۰	اعتبار جبران زیان عملکرد غله و نان	۲۷۵۰۰۰۰۰۰۰
۷۱	اعتبار مربوط به تعهدات سایر هزینه های کشور	۱۲۰۰۰۰۰۰۰
۷۲	اعتبار انتقالی	۸۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۳	اعتبار ساختمان مجلس شورای ملی	۴۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۴	اعتبار کمک به پیش آهنگی	۱۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۵	اعتبار هزینه ممیزی و ارزیابی مالیاتهای مستقیم	۴۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۶	اعتبار کمک به هیئت کمک باسیب دیدگان	۲۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۷	اعتبار مؤسسه علوم اداری	۱۰۰۰۰۰۰۰۰
	وجوه مخصوصه از محل در آمد های مربوطه جمعاً خرجاً	
۷۸	اعتبار اسفالت راهها	۴۰۰۰۰۰۰۰۰
۷۹	اعتبار حق السهم صاحبان دفاتر اسناد رسمی	۱۴۰۰۰۰۰۰۰
۸۰	اعتبار مصارف اوقات	۶۰۰۰۰۰۰۰۰
۸۱	اعتبار معاینه و پلمپ پوست بوسیله بنگاه رازی	۱۰۰۰۰۰۰۰۰
۸۲	اعتبار تعمیرات اسکله ها و سایر تأسیسات بندری	

از محل درآمد های بنادر بوسیله اداره کل بنادر ۰۹۰۰۰۰۰۰

جمع کل ۱۹۴۵۵۶۳۶۸۰

صورت فوق ضمیمه قانون بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور بوده و صحیح است.

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

اصل فرمان و قانون در دفتر کل نخست وزیر است

نخست وزیر

***

۳۶/۱/۱۸

شماره ۲۵۴/۲۶

وزرات دادگستری - وزارت کشور

فرمان همایونی دایر با اجرای قانون حفظ امنیت اجتماعی و قانون مزبور که با اصلاحاتی که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلا ابلاغ میگردد.

با قانیدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک ملوکانه

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم

ماده اول - لایحه قانونی حفظ امنیت اجتماعی که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.

بتاریخ بیست و نهم اسفند ماه ۱۳۳۵

لایحه قانونی حفظ امنیت اجتماعی

ماده ۱ - برای حفظ نظم و امنیت عمومی در هر حوزه فرمانداری کمیسیونی بنام (کمیسیون امنیت اجتماعی) مرکب از فرماندار، رئیس دادگاه شهرستان و در صورت نبودن رئیس دادگاه شهرستان رئیس دادگاه بخش، دادستان، رئیس شهربانی و رئیس ژاندارمری بریاست فرماندار تشکیل میشود.

ماده ۲ - وظایف کمیسیون مزبور عبارت است از :

الف - رسیدگی بعمل شخص یا اشخاصیکه در شهرها و دهات مردم را بظدیت با یکدیگر تحریک نمایند بنحویکه موجبات سلب آسایش و اخلال در نظم و آرامش را عملا فراهم سازند.

ب - رسیدگی بعمل شخص یا اشخاصیکه کشاورزان را بتمرد و خودداری ازدادن بهره یا امتناع از عمل کشت یا جلوگیری از ورود مالک بملک خود یا ممانعت از مداخلات

فوالین

و عملیات اودرملک مطابق حق مالکیت یا بقسمی که مانع انجام وظیفه مأمورین دولت باشد وادار نمایند.

ماده ۳ - در موارد مذکور در ماده ۲ کمیسیون امنیت اجتماعی فوراً رسیدگی و متخلف را پس از ثبوت تقصیر بدو تا ۶ ماه اقامت اجباری در محلی که کمیسیون تعیین کند باستثنای نقاط بد آب و هوا محکوم مینماید.

کمیسیون میتواند نظر باهمیت تقصیر و تأثیر آن در اختلال نظم عمومی محل قراراجراء موقت تاصدور حکم نهائی صادر نماید. قراراجرای موقت درحوزه فرمانداریهای مستقل با تأیید وزارت کشور و در حوزه فرمانداریها تابعه استانداریها با تأیید استاندار بموقع عمل گذاشته میشود.

ماده ۴ - تصمیمات کمیسیون باید فوراً بمحکوم علیه ابلاغ شود و محکوم علیه حق دارد در ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ از تصمیم کمیسیون امنیت اجتماعی بداد گاه استانی که عمل در حوزه آن واقع شده شکایت نماید.

داد گاه استان فوراً خارج از نوبت با حضور متهم بشکایت مزبور رسیدگی کرده مقتضی صادر خواهد نمود طرز رسیدگی داد گاه استان در این مورد مطابق مقررات عمومی خواهد بود رأی داد گاه استان قطعی و لازم الاجراء است.

ماده ۵ - محکومین بحکم قطعی لازم الاجراء پس از انقضای ربع مدت محکومیت میتوانند تقاضای بخشودگی نمایند. در اینصورت پرونده امر بداد گاه استان که مرجع رسیدگی پژوهشی است ارجاع میشود رأی داد گاه استان قطعی است.

ماده ۶ - وزارتین داد گستری و کشور مأمور اجرای این قانون میباشند.

لایحه فوق مشتمل بر شش ماده در جلسه روز چهارشنبه بیست و دوم اسفنده ۱۳۳ شمسی بتصویب مجلس سنا رسیده است.

نایب رئیس مجلس سنا - جواد بوشهری

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیری است. نخست وزیر

***

۳۶۱۱۱۸

شماره ۲۹۸۲۵

وزارت کشور

فرمان همایونی دائر با اجرای قانون صندوق اختصاصی بازنشستگی و تعاون شهربانی کل کشور و قانون مزبور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد.

با تأییدات خداوند منعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحه مبارك ملوکانه

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم

قوانین

ماده اول - لایحه قانونی صندوق اختصاصی بازنشستگی و تعاون شهربانی که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دست خط است بموقع اجراء گذاشته شود .

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند .

بتاریخ بیست ونهم اسفند ماه ۱۳۳۵

لایحه قانونی صندوق اختصاصی بازنشستگی و تعاون شهربانی کل کشور

ماده اول - عموم افسران و همردیفان و درجه داران و افراد شهربانی میتوانند با رعایت یکی از مقررات زیر بازنشستگی خود را از خدمت بخواهند .

الف - افسران و همردیفان بشرط داشتن ۲۵ سال خدمت متوالی و یا سی سال سابقه خدمت بدون رعایت سن مشروط بر اینکه ۱۵ سال تمام شاغل بوده باشند و یا شصت سال سن بدون رعایت مدت خدمت .

ب - درجه داران و همردیفان افراد شهربانی با داشتن بیش از ۲۰ سال سابقه خدمت بشرط داشتن ۴۵ سال عمر .

ماده دوم - افسران و همردیفان با داشتن سی سال خدمت ۶۵ سال تمام الزاماً بازنشسته میشوند و همچنین وزیر کشور طبق پیشنهاد رئیس کل شهربانی میتواند افسران و همردیفان را که دارای سی سال خدمت و شصت سال تمام سن باشند بازنشسته نماید .
درجه داران و همردیفان و افراد شهربانی در صورتیکه دارای ۲۵ سال متوالی و یا سی سال متناوب سابقه و یا ۵۰ سال سن تمام باشند الزاماً بازنشسته میشوند .
ملاك تشخیص سن بازنشستگی اولین شناسنامه ای است که در پرونده خدمت موجود .

ماده سوم - از حق گماشته افسران و همردیفان و فوق العاده ویژه درجه داران و همردیفان و افراد شهربانی که در قانون بودجه سال ۱۳۳۶ منظور شده و یا طبق تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۳۵ برای آنها تعیین گردیده تمام مزایای مذکور در ماده اول و همچنین ۷٪ ماههای بعد آن کسر و در صندوقی بنام صندوق اختصاصی بازنشستگی در شهربانی کل متمرکز میشود . این مزایا بشاغلین خدمت افسران و همردیفان و درجه داران و همردیفان و افرادی که از سال ۱۳۳۵ بعد بازنشسته شده یا خواهد شد تعلق میگیرد .

تبصره - کسانی که بعد از تصویب این قانون از ادارات کشوری ممکن است بشهربانی منتقل شوند در صورتی مشمول این قانون شناخته میشوند که مدت خدمت آنها در شهربانی کمتر از پانزده سال نباشد و در غیر اینصورت مأخذ حقوق بازنشستگی آنها مطابق حقوق بازنشستگی دیگر کارمندان کشوری دولت خواهد بود .

ماده چهارم - افسران و همردیفان و درجه داران و همردیفان افراد شهربانی کل

فوالین

که از تاریخ ۱۳۲۵ بازنشست شده و میشوند و در زمان اشتغال بخدمت اقلًا یکماه حق گماشته با فوق العاده ویژه دریافت داشته باشند میتوانند از تاریخ تصویب این قانون از صندوق اختصاصی شهربانی کل حق گماشته یا فوق العاده را بهمان میزانی که قبلاً گرفته اند دریافت دارند بشرط اینکه کشور حق گماشته و فوق العاده را طبق ماده سوم برای مدت بیست سال بصندوق اختصاصی بازنشستگی شهربانی کل بپردازند .

تبصره ۱ - بازنشستگانی که تا تاریخ تصویب این قانون وجوهی بابت کسور مذکور در ماده سوم را بصندوق اختصاصی پرداخت کرده اند مبلغ مزبور را از کسور متعلقه بابت بیست سال کسر میشود .

تبصره ۲ - چنانچه افسران و همردیفان و درجه داران و همردیفان افراد شهربانی نتوانند دفعتاً کسور بیست ساله را بصندوق اختصاصی پرداخت نمایند شهربانی کل مجاز خواهد بود در موقع پرداخت هرماه نصف از حق گماشته یا فوق العاده ویژه مأمورین مزبور را تا استهلاك بدهی آنها برداشت و بصندوق اختصاصی واریز نماید .

ماده پنجم - افسران و همردیفان و درجه داران و همردیفان افراد شهربانی کل قبل از مدت مقرر در قانون بازنشستگی فوت کنند تمام وجوهی که از بابت مقرری ماه اول و کسور پرداختی ماهیانه بابت حق گماشته و یا فوق العاده ویژه پرداخته اند یکجا بوزنه قانونی متوفی مذکور در قانون استخدام کشوری از صندوق اختصاصی مسترد میشود .

ماده ششم - صندوق اختصاصی بازنشستگی شهربانی در شهربانی کل تشکیل و دارای شخصیت حقوقی بوده و میتواند بر طبق آئین نامه ای که بتصویب هیأت وزیران برسد فقط بمأمورین و کارمندان شهربانی وام داده و عملیات تعاونی انجام دهد .

تبصره - کارمندان وزارت کشور میتوانند از سازمان تعاونی مصرف افسران و کارمندان شهربانی طبق قانون سازمان تعاونی مصرف نیروی انتظامی مصوبه ۲۱ خرداد ۱۳۳۴ استفاده نمایند .

ماده هفتم - هر یک از افسران و همردیفان و درجه داران و همردیفان و افراد شهربانی که قبل از رسیدن بعد بازنشستگی بسبب انجام وظیفه علیل یا ناقص شده و از کار کردن بازمانند و کمیسیون پزشکی مرکب از رئیس بهداری شهربانی و پزشک معتمد وزارت کشور و پزشک قانونی دادگستری گواهی نمایند بدون رضایت سنین خدمت و سایر مقررات این قانون از خدمت معاف و آخرین حقوق و مزایای دریافتی مادام العمر از بودجه شهربانی کل کشور باو پرداخت میشود .

تبصره ۱ - افراد و افسران شهربانی که در راه انجام وظیفه شهید می شوند مشمول مقررات موجود در ارتش خواهند بود .

تبصره ۲ - در باره ورثه قانونی مشمول ماده مذکور و همچنین سایر موارد بازنشستگی که در این قانون پیش بینی نشده طبق قوانین عمومی بازنشستگی معمول و رفتار خواهد شد .

ماده هشتم - وزارت کشور و وزارت دارائی مأمور اجرای این قانون خواهند بود .

لایحه فوق مشتمل بر ۸ ماده و ۶ تبصره در جلسه روزشنبه بیست و پنجم اسفند یکهزار و سیصد و سی و پنج شمسی بتصویب مجلس سنا رسیده است .

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سعید مالک

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است . نخست وزیر

۱۳۳۶ر۱۱

شماره ۶۲

آئین نامه لایحه قانونی حفاظت فنی - قسمت حفاظت و بهداشت عمومی کارگاهها

فصل اول - ساختمان

ماده ۱ - اشخاصیکه بخواهند کارخانه یا کارگاهی تأسیس نموده و یا توسعه بدهند بایستی قبلاً نقشه و مشخصات ساختمانی کارخانه یا کارگاه را با رعایت مفاد این آئین نامه تهیه و برای اخذ پروانه حفاظت و بهداشت صنعتی بوزارت کار تسلیم نمایند .

ماده ۲ - ساختمان کارخانه یا کارگاه باید مطابق نقشه مصوبه و مفاد این آئین نامه باشد و پس از اتمام ساختمان و قبل از شروع بکار صاحب کارخانه یا کارگاه مکلف باخذ گواهی نامه رعایت مقررات این آئین نامه از وزارت کار میباشد .

ماده ۳ - ساختمان کارگاهها و کارخانهها باید باوضع آب و هوا و هوای محل متناسب باشد .

ماده ۴ - ارتفاع داخلی محل کار باید حداقل ۳ متر باشد مگر در مواردیکه بنا بملاحظات فنی ارتفاع کمتری را لازم داشته باشد .

ماده ۵ - برای هر کارگر در کارگاه حداقل باید ده متر مکعب فضا منظور گردد .

ماده ۶ - فضای اشغال شده بوسیله ماشین آلات یا ابزار و اثاثیه مربوط بکار همچنین فضای بالاتر از ارتفاع ۳ متر جز فضای مزبور حساب نمی شود .

ماده ۷ - سقف و بدنه کارگاه باید با مصالحی ساخته و اندود شود که از نفوذ رطوبت بداخل جلوگیری نماید و حتی الامکان مانع نفوذ گرما یا سردی خارج گردد .

ماده ۸ - کف کارگاه و راهرو باید بنحومناسبی مفروش شود که تولید گردوغبار ننموده و قابل شستشو باشد و همچنین موجب لغزیدن کارگران نگردد . و در مواردیکه در محل کار آب ریخته می شود کف سالن دارای شیب مناسب و مجرای مخصوص خروج آب باشد بطوریکه آب در کف سالن جمع نشود .

ماده ۹ - در کارگاهیکه راهرو و کف پلکان و اطاق کار از سطح زمین پائین تر است باید با وسایل لازم نفوذ رطوبت جلوگیری گردد .

ماده ۱۰ - در محل هائیکه مواد شیمیائی و سمی بکار میبرند باید بدنه دیوار تا ارتفاع یکمتر و شصت سانتیمتر از کف زمین قابل شستشو باشد .

ماده ۱۱ - کلیه حفره هائیکه ممکن است تولید خطر سقوط اشخاص را نماید باید

قوانین

بوسیله طارمی بارتفاع حداقل ۶۰ سانتیمتر با پنجره‌های مشبک و یا پوششهای فلزی محکم محصور و محافظت گردد.

ماده ۱۲ - پلکانهای عمومی کار گاه باید دارای پا کردهائی باشد که عرض آن کمتر از یکمتر و ۲۰ سانتیمتر نباشد و همچنین دو طرف پله با میله دستگیره و عنداللزوم با طارمی محفوظ گردد.

تبصره - هیچ مانعی در میسر پلکانها نباید وجود داشته باشد.

ماده ۱۳ - در کلیه کار گاهها باید باندازه کافی در و پنجره نصب شود و بطور کلی سطح پنجره‌ها باید یکدهم سطح کف محل کار باشد و هر سالن کار باید لاقل مجموعاً دارای دو در ورودی و خروجی باشد.

ماده ۱۴ - سقف کار گاه هائی که وسایل کار و نوع محصول آن طوری است که بیشتر در معرض خطر حریق واقع می‌شود حتی الامکان از مصالح نسور باشد.

فصل دوم - روشنائی

ماده ۱۵ - در هر کار گاه بایستی روشنائی کافی (طبیعی و یا مصنوعی) متناسب با نوع کار و محل پیش‌بینی شود.

در صورتیکه برای روشنائی از نور مصنوعی قوی استفاده شود باید برای دریافت مسانعت از خیرگی چشم حباب‌های مخصوصی نصب گردد.

ماده ۱۶ - کلیه پنجره‌های بدنه و سقف که جهت روشنائی اطاقها تعبیه شده و کلیه چراغ‌ها و حبابها باید نظیف نگاهداشته شود.

فصل سوم - تهویه و حرارت

محل کار در هر کار گاه باید بخوبی تهویه شود بقسمی که کارگران همیشه هوای سالم تنفس نمایند و برای محل‌های کار پوشیده مقدار حداقل هوای لازم برای هر کارگر بر حسب نوع کار در هر ساعت ۲۰ الی ۵۰ متر مکعب میباشد.

ماده ۱۸ - در هر کار گاه هائیکه دود یا گاز و یا گرد و غبار ایجاد می‌شود باید با وسائل فنی مؤثر این مواد از محل تولید بخارج کار گاه هدایت شود بطوریکه مزاحمت و خطری برای کارگران ایجاد ننماید.

ماده ۱۹ - هر گاه وضعیت کار گاه بنحوی باشد که تهویه آن بطور طبیعی کافی نباشد باید از وسائل تهویه مصنوعی استفاده نمود.

ماده ۲۰ - هر کار گاه باید دارای وسائلی باشد که در زمستان و تابستان درجه حرارت داخلی آن را بوضع قابل تحملی نگاهدارد.

فصل چهارم - جلوگیری از آتش سوزی

قسمت اول درهای خروج و راهروها.

فوانین

ماده ۲۱ - بین درهای هرسالن کار یکی از آنها درب احتیاطی تلقی و باید رو بخارج باز شود.

ماده ۲۲ - درهای خروجی احتیاطی هیچوقت نباید قفل باشد و باید بوسیله علائم و باچراغ های مشخص نشان داده شود.

ماده ۲۳ - پله کان های کارگاه باید با مصالح ساختمانی نسوز و یافلزی و یاطارمی ساخته شود.

ماده ۲۴ - درهائیکه بطرف پلکان باز می شود باید لااقل فاصله ای باندازه عرض در تانخستین پله برای توقف داشته باشد.

قسمت دوم - وسائل مبارزه باآتش سوزی

ماده ۲۵ - کلیه کارخانه ها و کارگاهها باید دارای وسائل عادی آتش نشانی باشند و نیز باید دائماً مقدار لازم آب و شن برای خاموش کردن آتش سوزی های ساده و معمولی در دسترس داشته باشند.

ماده ۲۶ - کارخانه هائیکه بمناسبت وسائل کار و نوع محصول بیشتر در معرض خطر حریق هستند علاوه بر وسائل مندرج در ماده فوق باید دارای مأمورین ورزیده آتش نشانی و وسایل کافی از قبیل لوله کشی آب تحت فشار باشیرهای متعدد و نرده های نجات و غیره باشند و این وسایل باید لااقل ماهی یکبار بازدید شوند تا در موقع لزوم قابل استفاده فوری باشند.

قسمت سوم - وسائل اعلام خطر و تمرین آتش نشانی.

ماده ۲۷ - کلیه کارگاهها باید با وسائل کافی اعلام خطر مجهز شوند بطوریکه وقوف بر آن در همه جای محوطه کار مقدر گردد.

ماده ۲۸ - تمرین خروج کارگران اقلآ یک مرتبه در هر ۳ ماه باید انجام گیرد تا در موقع حدوث خطر تخلیه کارگاه از کارگران باسانی وبدون ازدحام صورت گیرد.

ماده ۲۹ - انجام تمرینات ضد آتش سوزی در محل هائیکه دسته های مرتب آتش نشانی موجود است حداقل هر ۳ ماه یکبار لازم است.

ماده ۳۰ - در کارخانه هائیکه مأمورین آتش نشانی وجود ندارد باید بعدهای از کارگران دائمی - سرایدارها و نگهبانان بکار بردن وسائل ضد آتش سوزی و شناسائی انواع آتش سوزی را تعلیم داد.

قسمت چهارم - مواد منفجره و محترقه.

ماده ۳۱ - مقررات موضوعه آئین نامه طرز نگهداری و حمل و نقل و استعمال مواد محترقه وزارت پیشه و هنر مصوب مرداد ماه ۱۳۱۷ مراعات شود.

ماده ۳۲ - کارفرما موظف است که مواد محترقه مورد نیاز کارخانه در مخازنی که حتی المقدور زیر زمین تعبیه می شود یا در ساختمان های نسوز کارخانه را نگاهداری نماید و در هر حال این مخازن باید از محل کار باندازه کافی فاصله داشته باشد.

ماده ۳۳ - استعمال دخانیات - روشن کردن یا حمل کبریت - فندک و مانند آن ها

قوانین

در انبار مواد منفجره و محترقه و کارگاه هائیکه با مواد فوق کار میکنند مخصوصاً « در پالایشگاههای نفت » اکیداً ممنوع است .

قسمت پنجم - رعد و برق

ماده ۳۴ - در موارد زیر تعبیه و نصب برق گیر الزامی است .

الف - ساختمانهاییکه در آن مواد محترقه و منفجره تولید و یا ذخیره و انبار شوند .

ب - تانکها و مخازنیکه بنزین نفت و روغن و یا مواد قابل اشتعال دیگر در آنها

نگهداری میشود .

ج - کوره های مرتفع و دودکشهای بلند .

فصل پنجم - ماشین آلات

روپوش و حفاظ ماشین آلات

ماده ۳۵ - کلیه قسمت های انتقال دهنده نیرو (ترانسمیسیون) از قبیل تسمه -

فلکه زنجیر و چرخ دنده و امثال آن و همچنین قسمت های از ماشین ها که امکان ایجاد

سانحه برای کار گذاشته باشند باید دارای روپوش و یا حفاظ باشند .

تعمیرات ماشین

ماده ۳۶ - هنگام تعمیر ماشین ها نکات زیر را باید در نظر گرفت .

الف - قسمت های متحرک ماشین را که ممکن است ایجاد خطر نماید قبل از شروع

بتعمیر باید متوقف گردد و جریان برق را بطور اطمینان بیخس قطع نمود و یا هر نوع وسیله

محرکه دیگر را از کار انداخت .

ب - قبل از پایان تعمیر و کار گذاشتن حفاظه های مربوطه نباید ماشین را

بکار انداخت .

فصل ششم - وسائل الکتریکی

ماده ۳۷ - وسائل و ادوات الکتریکی باید دارای حفاظ بوده و طوری ساخته

و نصب و بکار برده شود که خطر برق زدگی و آتش سوزی ایجاد نکند .

ماده ۳۸ - مسئول فنی کارگاه موظف است اشخاصی را که صلاحیت فنی آن ها

محرز باشد در نصب و امتحان و یا تنظیم وسائل ادوات الکتریکی بکار گمارد .

ماده ۳۹ - هنگامیکه نصب هر دستگاه الکتریکی پایان یابد با تعمیرات و اصلاحات

و یا تعمیرات کلی در آن انجام شده باشد باید دستگاه مزبور توسط متخصصین قبل از شروع

بکار مورد آزمایش قرار گیرد .

ماده ۴۰ - ابزار وسائل تعمیر دستگاههای الکتریکی باید از حرثیت قابل اطمینان

باشد و قبل از استعمال از طرف متخصصین مربوطه آزمایش گردد .

ماده ۴۱ - مسیر جریان برق متناوب (غیر از فشار قوی) باید از لوله های

مخصوص عایق دار عبور داده شود و بطوری نصب گردند که اشخاص به آسودگی آنها

قوالبین

دسترسی نداشته باشند ضمناً محل نصب ترانسفورماتورها و کندانساتورها خارج از دسترس عموم قرار گیرد.

ماده ۴۲ - از بکار بردن کابلها و سیم های متحرك و آزاد با فشار های بالاتر از ۱۱۰ ولت از قبیل کابل مته های دستی و غیره باید حتی الامکان خودداری و در صورت ضرورت فقط باید توسط اشخاص صلاحیتدار و مجاز بکار برده شود. این قبیل کابلها باید قبل از بکار بردن معاینه دقیق شده و در مسیر عبور اشخاص قرار نگیرد.

تبصره - برای جلوگیری از ازدیاد طول سیم های متحرك و آزاد لازم است بمقدار کافی پریز در محل های مناسب نصب گردد تا سهولت بتوان از آنها استفاده نمود.

ماده ۴۳ - در هر کابله مسیر سیم های برق و همچنین کلیدها و جعبه تقسیمها و پریزها باید برنگ معین و با طریق دیگر بهمین نحو مشخص کرد تا از ایجاد خطر جلوگیری شود.

ماده ۴۴ - در انجام کارهای الکتریکی و غیرالکتریکی که از جریان برق استفاده می شود بدنه دستگاه های الکتریکی باید دارای اتصال زمینی باشد.

ماده ۴۵ - سیم های پل گردان (جراثقال) و سایر سیم هائی را که نمی توان عایق نمود باید طوری در حفاظ قرار داد که از اتصال احتمالی جلوگیری شود.

ماده ۴۶ - سایر سیم ها و کابل های برق باید دارای رو پوش عایق مناسب با فشار و سایر شرایط موجوده (رطوبت و گرما و غیره) بوده و از روی اصول فنی نصب و حتی الامکان در لوله یا کانال قرار گرفته باشند.

ماده ۴۷ - فیوزها و کلیدها باید کامل و متناسب با جریان و بی عیب باشد.

ماده ۴۸ - دستگاه های کنترل که با فشارهای ۰.۵ ولت بیالاکار می کند باید بوسیله جعبه های ثابت در بسته محفوظ باشد و سرپوش آنها را فقط اشخاص مجاز میتوانند باز کنند.

ماده ۴۹ - در کارگاهها ایکه مواد منفجره و یا گازهای قابل احتراق و مواد قابل اشتعال تولید میشود بایستی جریان و کیفیت اتصال های برقی بنحوی باشند که ایجاد احتراق ننموده و از موتورهاییکه طبق اصول فنی برای این قبیل کارگاهها ساخته شده استفاده کند.

ماده ۵۰ - دستگاه های باطری آکومولاتور که اختلاف پتانسیل بین دو قطب آنها بیشتر از ۱۵۰ ولت باشد و با آنکه ظرفیت آن برای یک دشارژ ۸ ساعته متجاوز از ۱۰ کیلووات ساعت باشد باید در محل های مخصوصی قرار گیرند که دارای دستگاه تهویه قوی و کافی بوده و ضمناً کف محلی که این باطریها قرار دارد طوری مجهز شود که دارای مقاومت کافی در مقابل اسیدها بوده و از آسیب کاملاً مصون باشد.

ماده ۵۱ - در صورتیکه دستگاه های باطری در محلی قرار گرفته باشند که از این محل استفاده دیگری نیز بشود باید :

الف - دارای روپوش و یا دستگاه حفاظتی لازم مربوطه باشد.

ب - دارای وسایلی باشد که از تراکم گازهای قابل اشتعال جلوگیری نماید.

قوانین

ماده ۵۲ - ظروف باطریهای الکتریکی باید روی تکیه گاههای عایق قرار گیرند مگر آنکه از شیشه و یا کائوچو و یا اشیاء عایق دیگر ساخته شده باشند

ماده ۵۳ - سیمهای برقی غیر ثابت و نرم در صورتیکه در معرض رطوبتی و سائیدگی واقع باشند باید روپوش محکم و لاستیکی داشته باشند که در مقابل ضربت مقاومت کند و یا با سلاح فلزی قابل انعطاف مجهز باشند و هیچوقت پریشانها و اتصالات معیوب بکار برده نشود.

ماده ۵۴ - استعمال چراغهای دستی برقی در صورتی مجاز است که دارای حفاظ محکم سیمی بوده و سیم جریان آن دارای روپوش عایق دار و سرپیچ آن کاملاً محفوظ باشد.

ماده ۵۵ - انبردست - آچار - فیوزکش - روغندان - پرس و سایر ابزاریکه برای پاک کردن دستگاههای الکتریکی و یا تعمیر آنها استعمال می شوند باید دسته های عایق متناسب داشته و از طرف متصدی مسئول معاینه شوند.

ماده ۵۶ - در محلی که جریان برق موجود است وسائل آتش نشانی نباید از نوع مواد هادی جریان برق (مانند آب و سایر مایعات) باشد بلکه باید از دستگاههای مجهز بمواد مخصوص که برای آتش نشانی برق لازم است از قبیل انیدرید کربنیک و غیره استفاده نمود ضمناً نیز برای اطفاء این حریقها میتوان خاك و شن را بکاربرد.

ماده ۵۷ - تعمیرات را نباید روی رشته های حامل برق صورت داد مگر در موارد خیلی ضروری و در اینصورت باید طبق دستور مستقیم از طرف شخص صلاحیتداری بوسیله متخصص انجام شود.

ماده ۵۸ - قبل از شروع بتعمیرات دستگاههای برق متصدی کار باید اطمینان حاصل کند که سیم با دستگاه و یا ماشین قطعاً در یک نقطه و در صورت امکان در بیشتر از یک نقطه از شبکه برق جدا شده باشد و کلید هائیکه دستگاه را کنترل میکند در وضعیت قطع در جریان باشد و تمام اقدامات لازم از لحاظ پیش بینی بمنظور جلوگیری از امکان جریان مجدد برق در حین تعمیرات بعمل آمده باشد بعلاوه باید در تابلوئیکه در محل قطع جریان برق نصب می شود با خط درشت نوشته شده باشد (خطر! وصل جریان برق ممنوع است).

الکتریسته ساکن.

ماده ۵۹ - در محیطی که خطر حریق وجود دارد و یا در نزدیکی مواد قابل اشتعال باید پیش بینی هائی برای خنثی نمودن و از بین بردن جرقه های الکتریسته ساکن که تولید آتش سوزی مینماید بعمل آورده شود.

ماده ۶۰ - برای جلوگیری از تجمع الکتریسته ساکن در کارخانجات باید دستگاهها را مستقیماً بزمین اتصال دهند.

ماده ۶۱ - در هر کارگاه کارفرما مکلف است تعمیرات و رسیدگی بامور الکتریکی مربوطه را باشخاصی که صلاحیت فنی ندارند واگذار نمایند.

فصل هفتم

ماده ۶۲ - بکارانداختن هر نوع جراثقال اعم از برقی و مکانیکی و دستی مستلزم تحصیل برك معاینه از مؤسسات صلاحیت‌داری که شورای عالی حفاظت فنی تعیین خواهد کرد می‌باشد برك معاینه باید حاوی حداکثر قدرت مجاز جراثقال در شرایط معین بر حسب کیلوگرم و اجازه بکارانداختن آن باشد بعلاوه این معاینه سیباید هر سال یکبار تجدید شود هر نوع تغییر و تبدیلی در دستگاه جراثقال مستلزم تحصیل برك معاینه جدید میباشد. دستگاههای مزبور باید در حین کار مرتباً تمیز و هفته‌ای یکبار از طرف شخص صلاحیت‌دار کارگاه معاینه گردد.

ماده ۶۳ - حداکثر بار مجاز در شرایط معینی که جراثقال میتواند تحمل نماید باید بر حسب کیلوگرم و یا خط درشت و خوانا در روی قسمت نمایان جراثقال نوشته شود بطوریکه از کف کارگاه بتوان آنرا باسانی خواند.

ماده ۶۴ - الف هیچگاه جراثقال وسایر دستگاههای انتقال نباید اضافه بر بار مجاز بارگیری شود.

ب - بلند کردن و پائین آوردن بار باید باهستگی انجام گیرد و همچنین از بلند کردن و نگاه داشتن و پائین آوردن ناگهانی خودداری شود.

ماده ۶۵ - سرطناب و یا کابل نقاله باید بطور محکم از داخل قرقره جراثقال بسته شده و موقعیکه قلابهای بارگیری در پائین‌ترین نقطه میباشند روی قرقره اقلادو دورطناب و با کابل پیچیده شده باشد و همچنین محل اتصال طناب یا کابل یا قفل فاب باید محکم و هر ماه یکبار از طرف متصدی مربوطه باز و پس از معاینه و اطمینان از سالم بودن آن مجدداً بسته شود.

ماده ۶۶ - کلیه قسمت‌های مورد کشش و فشار دستگاه جراثقال باید هر روز که جراثقال بکار برده میشود از طرف متصدی مربوطه معاینه دقیق شده و اطمینان حاصل گردد که تمام قطعات بدون عیب و محکم و مستقر باشند.

ماده ۶۷ - پائین آوردن و جابجا کردن بار جراثقال باید با علائم مشخص که خوب تمرین شده باشند انجام گیرد برای هر عمل باید علامت مقتضی بکار برده شود و علائم بهتر است بوسیله اشاره دست باشد.

ماده ۶۸ - متصدیان جراثقال باید حتی المقدور از بردن بار از بالاسر اشخاص احتراز نموده و موقعی که بار به جراثقال آویخته است متصدی جراثقال نباید آنرا ترك نماید

فصل هشتم - مواد خطرناك و محترق

ماده ۶۹ - در مورد عملیات خطرناك که موجب احتراق یا انفجار و تصاعد گازها و یا دود سمی میگردد باید از کارگران خبره استفاده گردد و پیش‌بینی حفاظت کارگران بتناسب نوع مواد گازهای سمی و محترقه بعمل آید تا خطری متوجه آنان نگردد و همچنین از تماس اشخاص متفرقه با گازها سمانعت و از سرایت دود بخارج جلوگیری شود.

فوالین

ماده ۷۰ - گرد - دود و گازهای سمی حتی الامکان باید توسط دستگاه‌های مکنده بخارج هدایت شوند و در صورت اجبار استعمال ادوات حفاظت از قبیل ماسک و لباسهای مخصوص ضروری است.

ماده ۷۱ - پوشش کف و دیوارهای اطاقهائیکه انواع گازهای مضر در آنها وجود دارد باید همواره غیرقابل نفوذ باشد.

ماده ۷۲ - درموقع تعمیر تانکها و مخازن مواد خطرناک و قابل احتراق از قبیل مخازن بنزین و نفت و روغن و غیره باید مخازن تخلیه و سپس بخوبی شستشو شود بطوریکه هرگونه مواد و خطرناک از جدار داخلی آن زائل گردد و برای آنکه گازهای موجوده احتمالی بکلی خارج گردد باید دریچه‌های مخازن باز بوده و بوسائل لازم تهویه گردد.

ماده ۷۳ - کارگران مخصوص تعمیر تانکها و مخازنیکه گازهای خطرناک ممکن است در آنها ایجاد شود با وسائل مقتضی مجهز باشند و همچنین دارای لباس مخصوص کمربندی باشند که بخارج از تانک ارتباط داشته باشد و برای جلوگیری از وقوع خطر باید شخص مورد اطمینانی در خارج تانک مراقب اعمال کارگر داخلی باشد تا در صورت لزوم اقدامات احتیاطی را انجام دهد و ضمناً باید هوای مناسب بقدر کافی بکارگری که درون تانک است داده شود.

ماده ۷۴ - در صورتیکه برای کار در مخازن و تانکها جریان برق مورد استفاده قرار گیرد باید دقت کرد که اختلاف سطح جریان برق از ۰.۵ ولت تجاوز ننماید و همواره از چراغ دستی مخصوصی استفاده شود و در صورتیکه برای هر نوع کاری در روی وسائل فلزی ولتاژ بیش از پنجاه ولت لازم باشد باید وسائل استحفاظی لازم را از نظر حفاظت کارگر بکار برد.

فصل نهم - آب آشامیدنی

زفاه و بهداشت

ماده ۷۵ - در کلیه کارگاهها کارفرما مکلف است آب آشامیدنی گوارا و سالم بمقدار کافی در ظروف سربسته و محفوظ در دسترس کارگران بگذارند.

ماده ۷۶ - در کارگاههایی که کارگران مدت مدیدی در مجاورت حرارت یا نقاطی که تعریق فوق العاده است کار میکنند کارفرما باید قرصهای نمک طعام در دسترس کارگران بگذارند.

ماده ۷۷ - استعمال لیوان عمومی برای آشامیدن آب اکیداً ممنوع است.

ماده ۷۸ - آب غیر آشامیدنی که برای مصرف صنعتی و یا آتش نشانی بکار میرود باید بوسیله تابلوهای مخصوص عدم قابلیت شرب آن اعلان شده باشد.

ماده ۷۹ - در صورتیکه برای آب آشامیدنی از چاههای سطحی استفاده میشود باید چاه آب از مجاری و چاههای فاضل آب و مستراحها بمسافت کافی دور باشد بطوریکه از آلودگی آن جلوگیری بعمل آید.

ماده ۸۰ - مخازن آب آشامیدنی باید پیوسته تمیز نگاهداشته شود .

فصل دهم - نظافت و نظم

ماده ۸۱ - معابر انبارها و سالنهای کار باید مطابق اصول صحی تمیز گردد .
ماده ۸۲ - سطح دیوارها - کف سالنها - سقف - پنجرهها درها شیشهها درکار گاهها باید پاکیزه باشند .

ماده ۸۳ - انداختن اخلاط و آب دهان در روی زمین و پلکان و دیوار اکیداً ممنوع است .

ماده ۸۴ - در هر محل کار باید بتعداد کافی ظروف مخصوص زباله و همچنین ظروفی برای اخلاط و آب دهان موجود باشد این ظروف باید قابل پاک کردن بوده و در شرایط مناسب بهداشتی نگهداری شوند .

ماده ۸۵ - برای دفع آبهای مصروف شده و فضولات نکر باید در داخل یا خارج از کارخانجات فاضل آبها (اگو) در نظر گرفته شود این فاضل آب ها بایستی از مصالح غیر قابل نفوذ تعبیه و قطر داخلی و شیب آنها طوری منظور شود که با کمال سهولت و بدون وقفه ورکود آبهای مصرف شده و فضولات را بچاهها و یا حوضچه های تصفیه دفع نماید .
تبصره ۱ - در محلهائیکه شیب کافی وجود ندارد بوسایل مکانیکی بایستی حسن جریان فاضل آب تأمین گردد .

تبصره ۲ - در صورت لزوم برای تسریع و تسهیل دفع فضولات مزبور باید در محلهای لازم بوسائل مناسب جریان آب از خارج پیش بینی شود (مثلاً شاش دوو غیره)
ماده ۸۶ - کارخانجات میتوانند فقط آب های بیضرر خود را به مسیر رودخانهها و مسیر سیلها و مجاری آب و محل آبهای را کد بریزند .

ماده ۸۷ - در کارخانجاتیکه فضولات حاصله آنها ممکن است موجب مسمومیت یا بروز بیماریها گردد باید فضولات مزبور با فعل و انفعالات فیزیکی یا شیمیائی در حوضچه های مخصوص تصفیه گردد در هر حال در دفع فضولات باید از نظر حفظ سلامت و بهداشت و جلوگیری از خطرات ممکنه نهایت دقت و پیش بینی های لازم بعمل آید .

ماده ۸۸ - مواد اولیه و محصول کار گاه باید طوری در داخل انبارها و یا کار گاه گذارده شود که معبری برای خروج و عبور کار گران و وسائط نقلیه وجود داشته باشد و ضمناً از خورد کار گران به آنها که موجب سقوط و بروز سوانحی ممکنست جلوگیری بعمل آید .

ماده ۸۹ - وضعیت محل کار باید بنحوی باشد که کار گر بتواند براحتی و باسانی کار خود را انجام دهد .

فصل یازدهم - شستشو و نظافت

ماده ۹۰ - در هر کار گاه باید لاقل برای هر ۳۰ نفر یک مستراح ساخته شود و مستراح زنها باید مجزا باشد در ساختمان مستراحها باید رعایت اصول بهداشتی بعمل

فوائین

آید وسایل تهویه برای آن فراهم و بوسیله هواکش یا وسایل دیگری از عفونت آن جلوگیری شود مرتباً باید شستشو و بوسائل شیمیائی ضد عفونی کردند و آب مستراحها بوسیله شیرآب تأمین و آفتابه باید در مستراحها بحدکافی موجود باشد.

ماده ۹۱ - در هر کارگاه باید یکلستگاه وسیله روشویی با آب جاری برای هر ۲۰ نفر کارگر در دسترس کارگران گذارده شود و روشویی ها باید همیشه طبق اصول بهداشتی تمیز باشند.

ماده ۹۲ - کارفرما مکلف است حداقل در ماه معادل ۲۰۰ گرم صابون در اختیار هر کارگر برای تأمین نظافت آنها بگذارد.

ماده ۹۳ - کارفرما مکلف است وسائل خشک کردن دست و رو را مجاناً برای کارگران تهیه نماید.

ماده ۹۴ - برای کارگرانیکه در محلهای آلوده بگرد و خاک با مواد سمی و کثافات از قبیل کارخانجات چرمسازی روده پاک کنی و معادن ذغال وغیره کار میکنند کارفرما مکلف است حداقل برای هر بیست نفر از این قبیل کارگران یک دستگاه دوش با آب گرم و سرد ساخته و در دسترس آنها بگذارد باین قبیل کارگران ماهیانه معادل ۲۰۰ گرم صابون و دو متر پارچه داده شود.

فصل دوازدهم - نهارخوری

ماده ۹۵ - در هر کارگاه باید محلی متناسب با تعداد کارگران بمنظور صرف غذا اختصاص داده شود.

ماده ۹۶ - نهارخوری باید دارای تعداد کافی میز و صندلی و یا نیمکت باشد

ماده ۹۷ - نهارخوری باید کاملاً تمیز و روشن بوده و سایر اصول بهداشت در آن رعایت شده باشد.

ماده ۹۸ - در کارگائیکه بوفه و آشپزخانه وجود دارد نکات زیر باید رعایت شود

الف کارکنان نهارخوری و همچنین بوفه چیها و آشپزخانه ها باید دارای روبوش تمیز بوده و در هزماه معاینه پزشکی شوند و نسبت بنظافت شخصی آنها مراقبت کافی بعمل آید.

ب - ظروف مورد استعمال در غذاخوری باید لاقل با آب گرم و صابون مرتباً

تمیز شوند.

ج - تهیه و فروش و مصرف هر نوع نوشابه الکی در کارگاه ممنوع است.

فصل سیزدهم - وسائل استحفاظی فردی

ماده ۹۹ - کارفرما موظف است در هر سال دو دست لباس کار مجاناً در اختیار

هر کارگر بگذارد لباس کار باید مناسب با نوع کار باشد و طوری تهیه شوند که کارگر

بتواند براحتی وظائف خود را انجام دهد و موجب بروز سوانح نگردد.

قوالین

ماده ۱۰۰ - بکار گرانی که با مواد شیمیائی کار میکنند بنا بر احتیاج علاوه بر لباس کار باید وسائل استحضاطی از قبیل پیش بند مخصوص - دستکش - عینک و غیره داده شود که آنها را از آسیب مواد مزبور مصون دارد.

ماده ۱۰۱ - بکار گرانی که در مجاورت کوره های ذوب فلزات و آهنگری کار میکنند باید لباس با پیش بند نسوز نقاب با عینک داده و بکار گرانی که مستقیماً با مواد گذاخته کار میکنند باید اضافه بر وسائل فوق دستکش و کفش نسوز داده شود

ماده ۱۰۲ - بکار گرانی که بکارهای از قبیل سیم کشی - پی سازی و بطور کلی در معرض خطر سقوط میباشند باید کمر بند اطمینان داده شود.

ماده ۱۰۳ - کار فرما مکلف است لباس کار کار گرانی را که با مواد سمی کار میکنند هر هفته شستشو و بی خطر نماید و محل مخصوصی برای لباس اینگونه کارگران جدا از محل لباس کن عمومی تهیه نماید.

ماده ۱۰۴ - برای کار گرانی که در معرض سقوط اجسام قرار گیرند باید کلام مخصوصی لبه دار از فلز و یا ماده سخت دیگری تهیه گردد.

ماده ۱۰۵ - کار فرما مکلف است مراقبت نماید کار گرانی که در نزدیکی قسمت های گردنده ماشین آلات مشغول میباشند موهای خود را کوتاه نموده و یا بوسیله سر بند نگهداری نمایند.

ماده ۱۰۶ - برای کار گرانی که نوع کار آنها طوری باشد که احتمال خطراتی برای چشم آنها ایجاد نماید (از قبیل سمباده و یا جوشکاری و ماشین های تراش و نظائر آن) کار فرما مکلف است عینکهای مخصوص متناسب با همان کار در دسترس کارگران بگذارد.

ماده ۱۰۷ - در محیطهای آلوده بگرد و خاک یا مواد شیمیائی که مضر برای ریه ها باشد کار فرما موظف است ماسک و یا وسائل دیگری تهیه و در دسترس کارگران مربوطه قرار دهد.

ماده ۱۰۸ - در محیطهای مرطوب یا کارهایی که در آب انجام میشود کار فرما باید متناسب نوع کار کفش یا چکمه های لاستیکی غیر قابل نفوذ و غیره تهیه و در دسترس کارگران بگذارد.

ماده ۱۰۹ - کلیه لوازم استحضاطی باید هر چند مدت یکبار بوسیله سرویس های بهداشتی و بازرسی کار کنترل شود.

ماده ۱۱۰ - در هر کارگاه کار فرما مکلف است محل معینی را برای رخت کی اختصاص دهند تا کارگران بتوانند لباس و یا کفش و یا اشیاء شخصی خود را در آن محفوظ دارند محل رخت کن کارگران زن باید مجزا باشد.

فصل چهاردهم - پست امدادی

ماده ۱۱۱ - در کلیه کارگاهها کار فرما مکلف است یک قفسه حاوی دارو و لوازم برای کمک های اولیه در قسمتی از کارگاه که تعداد کارگران از همه قسمت ها بیشتر و احتمال

قوانین

خطر و آسیب دیدن کارگران زیادتر است نصب نماید و شخصی را که در کار کمک‌های اولیه آشنائی داشته باشد معین نماید تا در صورت لزوم مورد استفاده قرار دهد.

تبصره ۱ - صورت داروها و لوازم پست امدادی را سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران تعیین خواهد نمود.

تبصره ۲ - محل پست امدادی و شخص مسئول را باید بنحو مقتضی با اطلاع کارگران رسانیده و در راهروها با علامت مخصوص (فلش) محل این قفسه مشخص گردد.

تبصره ۳ - در کارگاههایی که دارای ساختمان متعدد بوده و فاصله آنها باهم زیاد باشد در ساختمان باید قفسه مزبور جداگانه تهیه شود.

ماده ۱۱۲ - در کارگاههایی که تعداد کارگران آن بیش از ۵۰ نفر می‌باشد پست امدادی باید بوسیله بکنفر پزشکیار تصدی گردد و اطاق مخصوص مجهز (حداقل یک تختخواب) در نظر گرفته شود و ترتیبی داده شود که یک نفر پزشکیار مسئول در تمام مدت در کارگاه حاضر باشد.

ماده ۱۱۳ - کارفرما مکلف است بمحض اطلاع ابتلای یک از کارگران باسراض واگیردار مراتب را باولین پست وزارت بهداری و همچنین سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران اطلاع دهد و در صورت تأیید بیماری واگیردار از آمیزش او با سایر کارگران ممانعت بعمل آورند.

تبصره - در اینگونه موارد متصدیان بهداری و پست‌های امدادی موظفند دستورهای بهداشتی لازم را با خط درشت و خوانا برای اطلاع کارگران در جاهای مناسب در کارگاه آگهی نمایند.

ماده ۱۱۴ - کارفرما موظف است آمار بیماران و حادثه دیدگان کارگاه خود را در آخر هر ماه با ادارات کار و شعب سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران ارسال دارد.

ماده ۱۱۵ - در موقع استخدام کارگر جدید کارفرما باید برگه گواهی تندرستی از سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران یا پزشک معتمد کارگاه از کارگر بخواهد.

تبصره - گواهی مزبور بایستی در ظرف ۸ ساعت پس از مراجعه در اختیار کارگر گذاشته شود.

ماده ۱۱۶ - کارفرما مکلف است ترتیبی بدهد که کارگران شاغل بکار از تاریخ تصویت این آئین‌نامه بتدریج در مدت یک سال معاینه عمومی شوند و برگه گواهی تندرستی کسب نماید بطوریکه بهر کارگر پس از یک سال کارت بهداشتی بدهد.

ماده ۱۱۷ - بازرسان فنی کار موظفند در بهداشت عمومی کارگاهها نظارت دقیق نموده وسائل رفاهیت کارگران را از قبیل آب آشامیدنی - مستراحها و روشوییها - سالن غذاخوری - لباس کفی - ماسکها - لباس کار و عینکها و غیره را از نظر بهداشت مرتباً آزمایش و کنترل نمایند و نواقص را بکارفرمای مربوطه اطلاع دهند و کارفرما مکلف برفع نواقص خواهد بود.

قوانین

ماده ۱۱۸ - کارفرما مکلف است یک نسخه از این آئین نامه را برای استفاده کارگران همیشه در دسترس بگذارد.

ماده ۱۱۹ - کارگاههای مشغول بکار در تاریخ تصویب این آئین نامه باید وضع کارگاه را با مقررات این آئین نامه در مهلتی که توسط بازرسان کار کتباً اخطار میشود و از یکماه الی ۱۲ ماه بیشتر خواهد بود تطبیق نماید پس از مهلت مقرر صاحبان کارگاههاییکه مطابق دستور عمل نکرده باشند متخلف شناخته میشوند

ماده ۱۲۰ - در صورتیکه عمل ارتكابی علاوه بر تخلفات و جزایهای نقدی مقرر در این آئین نامه مستلزم مجازات دیگری هم باشند مرتکب علاوه بر محکومیت در حدود این آئین نامه بمجازات جرمی هم که مرتکب شده محکوم خواهد شد.

ماده ۱۲۱ - متخلفین از مواد ۸ - ۹ - ۱۰ - ۱۱ - ۱۲ - ۱۳ - ۱۸ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳ - ۲۸ - ۲۹ - ۳۰ - ۳۴ - ۳۸ - ۳۹ - ۴۰ - ۴۳ - ۴۴ - ۴۶ - ۴۷ - ۴۸ - ۵۲ - ۵۳ - ۵۴ - ۵۵ - ۵۶ - ۵۷ - ۵۸ - ۶۳ - ۶۴ - ۶۵ - ۶۶ - ۶۸ - ۷۱ - ۷۲ - ۷۴ - ۷۵ - ۷۶ - ۷۷ - ۷۸ - ۸۰ - ۸۱ - ۷۲ - ۸۳ - ۸۴ - ۸۵ - ۸۶ - ۸۸ - ۹۰ - ۹۱ - ۹۲ - ۹۳ - ۹۴ - ۹۵ - ۹۶ - ۹۷ - ۹۸ - ۹۹ - ۱۰۰ - ۱۰۱ - ۱۰۲ - ۱۰۳ - ۱۰۴ - ۱۰۵ - ۱۰۶ - ۱۰۷ - ۱۰۸ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۲ - ۱۱۴ این آئین نامه بتجویز ماده سوم لایحه مربوط بحفاظت فنی مصوب ۸ مرداد ماه ۳۴ کمیسیونهای مشترك مجلسین که بموجب آن متخلفین از ماده مزبور طبق آئین نامه ای که وزارت کار تهیه و بتصویب وزرا دادگستری برسد مجازات خواهند شد و باستناد ماده ۱۱ قانون کیفر عمومی بحبس تکدیری از سه روز تا ده روز باغراست از پنجاه ریال تا دو بیست ریال محکوم میشوند

وزیر کار

وزیر دادگستری

۱۵ - ۱ - ۳۵

شماره ۱۴۳

اصلاح ماده ۴ آئین نامه اماکن عمومی مصوب سال ۱۳۲۸

در نقاطی که شهربانی و یا شهرداری دائر نباشد بخشداری قائم مقام شهرداری و ژاندارمری قائم مقام شهربانی است و وظائف مذکور در این آئین نامه را انجام خواهند داد. وزیر دادگستری از طرف وزیر کشور

تذکر

نظر باینکه مجموعه قوانین ۳۴ و ۳۵ چاپ شده و در دسترس همگان قرار گرفته است دیگر نیازی بطبع آن در مجله کانون نبوده و آقایان قارئین محترم میتوانند احتیاجات خود را با مراجعه به مجموعه های نامبرده که در اداره روزنامه رسمی کشور بفروش میرسد مرتفع نمایند. لذا از این شماره قوانین سال جاری چاپ و در دسترس آقایان گذاشته خواهد شد.